

Doc. nr.	Datum	Titel doc.	Toelichting
--	22-11-2021	Akkoord Stas SZW – laatste beslisnota	Verzending stukken Kamer
1	17-2-2021	Getekende nota MIN PDV 1661	Aanbiedingsnota Kamervragen D'66
2	28-5-2021	Nota Akkoord min BO 4965	Nota voorafgaand aan BWO 31-5-2021
3	25-5-2021	Bijlage Notitie voor SZW-BWP voor overleg 31 mei 2021	Bijlage 1-Notitie Bewindspersonenoverleg
4	31-5-2021	Annotatie	Annotatie t.b.v. BWO-overleg van 31 mei 2021 over Bbz leenbijstand en toeslagen
5	9-6-2021	Nota aanbieding Kamervragen Omtzigt en Snels Akkoord min PDV	Beantwoording kamervragen van het lid Omtzigt aan de staatssecretaris van Financiën en de minister van SZW over de leenbijstand
6	16-8-2021	PDV 7949 Gesprek heeft plaatsgevonden	Vorbereiding gesprek met staatssecretaris Van Huffelen
7	21-9-2021	Nota Kamerbrief leenbijstand Bbz ivm CWIZO dd 27-9-2021	Aanbiedingsnota kamerbrief leenbijstand Bbz ivm CWIZO dd 27-9-2021
8	nvt	Retour opm stas	Opmerkingen stas op de Aanbiedingsnota (nr 6)
9	4-10-2021	PDV 9542 Besproken	Akkoord lijn Kamerbrief leenbijstand Bbz
10	21-9-2021	Bijlage Vergelijking compensatievarianten	Bijlage bij nota lijn Kamerbrief leenbijstand Bbz (nr 9)

11	27-10-2021	Akkoord Stas PDV 10247	Brief aan parlement over Leenbijstand Bbz ter aanbieding van CWIZO van 8 november a.s.
12	10-11-2021	Nota 10783 PDV stass akk	Aanbieding Kamerbrief leenbijstand Bbz aan MR

1089208

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

stus is akkoord (LB 22/11)

TER BESLISSING

Aan Staatsecretaris SZW
Van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Datum
10 november 2021
Onze referentie
2021-0000181164

nota

Leenbijstand Bbz en stukken

Uiterlijk bij
15 november 2021
Bijlage(n)
0

Aanleiding

Vrijdag 19 november ligt de brief aan de TK en EK over Bbz leenbijstand en toeslagen in de MR.

Onze directie WBJA en de juristen van FIN verschillen van mening of en zo ja welke van de onderliggende, voorbereidende nota's bij de verzending van de brief moeten worden meegestuurd. De staatssecretaris van FIN is inmiddels akkoord met openbaarmaking. Duidelijkheid over al dan niet openbaarmaken is vereist voordat de Dilemmabrief wordt verstuurd naar het parlement.

Geadviseerd besluit

- Gaat u ermee akkoord dat de staatssecretaris van FIN de onderliggende FIN-beslisnota's naar de Kamer meestuurt, ook al is dat in de visie van SZW niet noodzakelijk?
- Gaat u ermee akkoord dat onderliggende SZW-beslisnota's van SZW worden meegestuurd met de brief?

Kernpunten

- Het geschil tussen SZW en FIN ziet op twee punten. Ten eerste is er verschil van mening over de categorie waaronder de brief valt en daarmee of er beslisnota's openbaar gemaakt moeten worden en ten tweede over of, als besloten wordt om de beslisnota's openbaar te maken, dit enkel geldt voor de beslisnota's van FIN of ook over de beslisnota's van SZW.

Het geschil ten aanzien van de categorie

- Indien er stukken naar de Kamer worden gestuurd, kunnen de onderliggende beslisnota's worden meegestuurd. Dit geldt op dit moment slechts voor de categorieën A 'Wetgeving' en B 'Beleidsvorming'.
- Het standpunt van SZW is dat de dilemmabrief Leenbijstand Bbz valt onder categorie D 'Kennis- en informatiedeling' omdat het onderzoek heeft plaatsgevonden naar aanleiding van een toezegging aan de Eerste Kamer, en ook omdat in deze brief uitleg gegeven wordt over het huidige beleid en dat we daar niets aan gaan veranderen. Het gaat hier dus om een informatieve brief die uitlegt waarom het niet wenselijk is om tot compensatie over te gaan.
- Omdat het onder categorie D valt is er geen verplichting om de onderliggende beslisnota's mee te sturen met de brief.

- In tegenstelling tot SZW is de visie van FIN dat de brief beleidsvormend is omdat er een kabinetsstandpunt in naar voren wordt gebracht en dat daarom de onderliggende beslisnota's wel meegestuurd moeten worden.
- Dhr. Omtzigt heeft eerder verzocht om "alle memo's en andere schriftelijke documenten, die bewindslieden (...) en topambtenaren (...) over de leenbijstand en de gevolgen daarvan op toeslagen, sinds 2006 ontvangen hebben". Daardoor ligt het in de verwachting dat indien we beslisnota's niet op dit moment openbaar maken, alsnog later om deze stukken wordt verzocht.
- Ondanks dat er onzes inziens geen verplichting is tot openbaarmaking van de beslisnota's kunnen wij ons voorstellen dat – ook gelet op het feit dat binnen niet afzienbare tijd bij alle categorieën de beslisnota's openbaar moeten worden gemaakt – de beslisnota's van FIN om die reden openbaar worden gemaakt. Wij adviseren u daarom om op dit punt mee te gaan met FIN en in te stemmen met het openbaar maken van de onderliggende beslisnota's van FIN.

Datum

10 november 2021

Onze referentie

2021-0000181164

Uiterlijk bij

15 november 2021

Bijlage(n)

0

Aan

Staatssecretaris SZW

Van

Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Het geschil ten aanzien van het meesturen van SZW nota's

- In de beleidslijn 'Actieve openbaarmaking nota's' staat dat indien meerdere bewindspersonen beleidsverantwoordelijk zijn of dat een stuk door meerdere bewindslieden wordt ondertekend, in beginsel de beslisnota openbaar wordt gemaakt van de bewindspersoon die eerste ondertekenaar is voor het te verzenden stuk.
- Aangezien de brief als eerste door de minister van Financiën wordt ondertekend, gaat het om de beslisnota's van FIN. De beslisnota's van SZW hoeven dan ook niet openbaar te worden gemaakt.
- In tegenstelling tot SZW is de visie van FIN dat ook de beslisnota's van SZW openbaar moeten worden gemaakt.
- Er is in de beleidslijn bewust gekozen voor de lijn om indien een stuk door meerdere bewindslieden wordt ondertekend slechts de beslisnota's van de eerste ondertekenaar mee te sturen. Anders dan bij de 'categorieën' verandert dit in de toekomst niet. Indien van de beleidslijn wordt afgeweken ontstaat mogelijk een glijdende schaal waarin (in gevoelige dossiers) steeds vaker wordt besloten om beslisnota's openbaar te maken waarvan dat op grond van de beleidslijn niet hoeft. Daarmee kan ook bij de Kamer het vertrouwen worden gewekt dat in een bepaald soort dossiers van de beleidslijn wordt afgeweken en meer openbaar wordt gemaakt. Dit doet afbreuk aan de beleidslijn.
- Desondanks adviseren wij u gezien de politiek-bestuurlijke context om de onderliggende beslisnota's van SZW toch openbaar te maken.
- In de digidoc-map zit een voorbeeld van de stukken die FIN wil meesturen. Dat gaat overigens iets verder dan alleen de onder de Kamerbrief liggende nota's. Als u akkoord bent zullen wij in navolging van FIN ook nog de onderliggende stukken vanaf maart 2021 erbij zoeken voor openbaarmaking zodat we dezelfde lijn voeren als Fin (in de bijlage hebben wij al enkele onderliggende stukken toevoegd).

1861 RR

bijlage 1

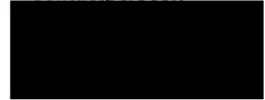
Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Minister heeft getekend (18/3)

Minister

Directie Participatie &
Decentrale Voorzieningen
Afdeling Participatie en
Financiële Sturing

Contactpersoon

Datum
17 februari 2021

Onze referentie
2021-0000036823

nota

(Delphi 6152) Kamervragen van het lid Beukering-
Huijbregts (D66) over de compensatieregeling Bbz

Akkoord SG/DG

1. Status nota

Ter ondertekening

2. Aanleiding

In nota 2021-0000031009 bent u geïnformeerd over het uitstellen van de beantwoording van de Kamervragen over de compensatieregeling Bbz (compensatie van teruggevorderde toeslagen i.v.m. 'papieren inkomen' leenbijstand zelfstandigen) vanwege een burgerbrief van ██████████ ('oude' situatie van voor 2014 die niet onder de compensatieregeling Bbz viel). D66 heeft vragen gesteld naar aanleiding van de situatie van ██████████ en ██████████ staat ook genoemd in het artikel in de Volkskrant van zaterdag 20 februari jongstleden over dit onderwerp. In deze nota wordt de beantwoording van de Kamervragen weer aan u voorgelegd.

3. Beslispunten/advies/beslistermijn

- Als u zich kunt vinden in de wijze waarop de Kamervragen zijn beantwoord wordt u verzocht de brief aan de TK te ondertekenen. De beantwoording is afgestemd met Financiën.
- De Kamervragen zijn gedateerd 8 januari 2021 en de uitstelbrief 9 februari 2021.

Kernpunten

- Bij het debat in de Eerste Kamer op 23 februari 2021 over de eerste suppletoire begroting van Financiën 2021 (met het oog op de uitvoering van de hersteloperatie KOT) zijn door GL en 50PLUS vragen gesteld over het VK-artikel aan de Staatssecretaris van Financiën. Dit heeft geresulteerd in een toezegging van de Staatssecretaris van Financiën om samen met u te laten onderzoeken of er ook voor gevallen van voor 2014 tot een uitvoerbare vorm van compensatie kan worden gekomen. In de beantwoording geeft u aan dit in gezamenlijkheid te willen oppakken.
- Inmiddels zijn door het lid Snels (GL) en lid Omtzigt (CDA) een forse hoeveelheid, zeer kritische vragen gesteld naar aanleiding van het artikel in de VK Kamervragen gesteld aan de staatssecretarissen van Financiën (die van GL) en ook aan u (die van Omtzigt, beiden bijgevoegd).

*wil dit
graag een
doelplan
- achtervragen?
- wat ligt er
aan?
- Wane erth de
vragen?*

- Bij het onderzoek naar een mogelijke nieuwe compensatieregeling zijn er enkele beleidsmatige aandachtspunten. Onderstaand een korte toelichting. We komen n.a.v. het onderzoek op een later moment bij u terug.

Directie Participatie & Decentrale Voorzieningen
Afdeling Participatie en Financiële Sturing

Juridisch

- Als er wordt besloten tot een nieuwe compensatieregeling, is het vanuit oogpunt van de rechtszekerheid en het vertrouwensbeginsel onwenselijk reeds genomen besluiten open te breken. Het is in het belang van de maatschappij en de burgers om te kunnen vertrouwen op besluiten die op grond van het tijdsverloop reeds formele rechtskracht hebben gekregen en dat er niet kan worden teruggekomen op dergelijke besluiten.
- Het is van belang ter voorkoming van ongewenste doorwerking naar andere groepen en/of andere kwesties, een eventuele nieuwe compensatieregeling voor een bepaalde groep goed af te bakken en de reden voor zo'n regeling goed te motiveren.

Datum
17 februari 2021

Onze referentie
2021-0000036823

Uitvoeringstechnisch

- Het zal naar verwachting lastig zijn voor de Belastingdienst en gemeenten om dossieronderzoek te doen bij aanvragen voor oude situaties, naarmate deze verder terug in de tijd zich hebben voorgedaan.
- Naar eerste inschatting zou het om maximaal 2.000 tot 2.500 Bbz-gerechtigden kunnen gaan. Dit is op basis van realisatiecijfers van de eerdere compensatieregeling over 2014-16, die fors lager uitkwamen dan de eerder verwachte 1.000-1.500 gevallen per jaar. Waarom de realisaties lager uitkwamen dan de verwachting, is niet bekend. Mogelijk komt de doelgroep die te maken heeft gekregen met terugvordering van toeslagen lager uit en is een deel al via gemeenten gecompenseerd. Niet uit te sluiten valt dat er niet-gebruik is onder de doelgroep. Mogelijk leidt de huidige aandacht ertoe dat het niet-gebruik lager uitkomt en de aantallen hoger uitvallen. Gezien het dossieronderzoek, kunnen dergelijke aantallen aanvragen tot capaciteitsvraagstukken in de uitvoering leiden.
- De bewijslast kan wellicht deels bij burgers worden neergelegd, maar een mogelijk groot risico op oneigenlijk gebruik of misbruik valt niet uit te sluiten.

Burgerperspectief

- Daarnaast heeft bij de eerdere compensatieregeling meegespeeld en speelt die ook bij een eventuele nieuwe regeling mee dat de burger die een aanvraag voor compensatie in wil dienen, te maken krijgt met een niet eenvoudig proces.
- De burger moet bewijsstukken overleggen waaruit blijkt a. dat in zijn geval sprake is geweest van een omzetting van leenbijstand in een gift en b. wat de omvang van het fiscale inkomen is dat hieruit is voortgevloeid en c. of op andere wijze al sprake is geweest van compensatie (bijvoorbeeld omdat de gemeente reeds individuele bijzondere bijstand heeft verleend voor de toeslagschuld). Dat is ingewikkeld. Hoe verder terug in de tijd hoe problematischer dit voor de burger kan worden.

Budgettair

- Een nieuwe compensatieregeling voor gevallen vóór 2014 zal tot extra uitgaven leiden. Mogelijk zal FIN voor dekking naar de toeslagdepartementen kijken. Op grond van realisaties voor de afgeronde compensatieregeling 2014-16, zou het naar schatting gaan om additioneel € 7 mln aan uitkeringslasten, waarvan maximaal € 1,5 mln compensatie in verband met teruggevorderd kindgebonden budget of kinderopvangtoeslag.

- Naast het dekkingsvraagstuk, zal – indien wordt besloten tot een nieuwe compensatieregeling – ook een beslissing nodig zijn onder wiens verantwoordelijkheid en op wiens begroting de nieuwe compensatieregeling zal worden verantwoord. Aangezien besluiten niet kunnen worden opengebroken, gaat het dan immers niet om toeslagbeschikkingen maar om een aparte tegemoetkoming ter compensatie.

**Directie Participatie &
Decentrale Voorzieningen**
Afdeling Participatie en
Financiële Sturing

Datum
17 februari 2021

Onze referentie
2021-0000036823

4965

bijlage 2

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Overleg heeft plaatsgevonden
(1/6)

Minister

Directie
Bestuursondersteuning
Afdeling Bestuursadvies

Contactpersoon

Datum
28 mei 2021

Onze referentie
2021-000087972

nota

BWO BBZ-leenbijstand

Akkoord SG/DG

1. Status nota

Ter beslissing

2. Aanleiding

Doel van dit overleg is verder stappen te zetten in verband met de toezegging van de staatssecretaris aan de EK om samen met u te gaan onderzoeken of een compensatieregeling mogelijk is voor gedupeerden die in de jaren vóór 2014 zijn geconfronteerd met een terugvordering van toeslagen als gevolg van het omzetten van de Bbz-leenbijstand in een gift.

Voor het overleg treft u een notitie aan van een voor het onderzoek ingestelde werkgroep (FIN, SZW, BD/Toeslagen, VNG) met een aantal beslis- en bespreekpunten.

3. Beslispunten/advies/beslistermijn

U wordt geadviseerd in ieder geval de volgende punten in te brengen. Zie voor een uitgebreidere toelichting en suggesties voor uw inbreng de bijgevoegde annotatie.

'Compensatie' via bijzondere bijstand door de gemeente

- U kunt aangeven dit geen goed idee te vinden.
- Het instrument van bijzondere bijstand is ten tijde van de beantwoording van de Kamervragen van D'66 al gezien en ook in de ambtelijke werkgroep al besproken en niet geschikt bevonden. Een gedupeerde als [redacted] één van de betrokkenen in het VK-artikel) bleek overigens niet geholpen met zo'n regeling.
- Op deze wijze wordt het voortouw bij gemeenten gelegd wat niet logisch is. Er heeft hier (nog) geen overleg met de VNG over plaatsgevonden.
- Als gemeenten hier al in mee willen gaan, is het zeer de vraag of dit voor de Kamers acceptabel is

Variant A of B

- U kunt de juridische bezwaren van A erkennen (beperking ervan moet goed bekeken worden), maar u wordt geadviseerd toch een voorkeur voor variant A te uiten vanwege de betere uitvoerbaarheid door de BD en aanvangstermijn.

Directie
Bestuursondersteuning
Afdeling Bestuursadvies

Datum
28 mei 2021

Onze referentie
2021-0000087972

Budgettaire consequenties

- U kunt vragen hoe Financiën de dekking van een compensatieregeling ziet. SZW heeft op de begroting hier niet in voorzien en de andere toeslagdepartementen ook niet.

Terugvorderen bijzondere bijstand

- U kunt aangeven dat het rijk met VNG/gemeenten gaat praten, maar het rijk kan, vanwege het decentrale karakter van de bijzondere bijstand, gemeenten niet dwingen niet terug te vorderen.

TER BESPREKING

Aan

de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane
de minister van Financiën (ter info)
de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

**Directie Algemene Fiscale
Politiek**

Inlichtingen

Datum

25 mei 2021

Notitienummer

2021-0000102103

Auteur

notitie

Bijlage 1 - Notitie Bewindspersonenoverleg

Aanleiding

Op 23 februari jl. heeft de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane in een debat in de Eerste Kamer toegezegd in overleg te treden met de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid om te zoeken naar een oplossing voor gedupeerden van het omzetten van de leenbijstand in een gift die leidde tot een toeslagvordering in de jaren vóór 2014.

Extra beslispunt vooraf

Willen we een compensatieregeling openstellen? Of is het mogelijk om via andere instrumenten zoals de bijzondere bijstand mensen die zich in een schrijnende situatie bevinden, te helpen?

Beslispunten

- Welke variant heeft voorlopig uw voorkeur om verder te worden uitgewerkt (A: compenseren op basis van herziening van besluiten of B: een bedrag aan compensatie uitbetalen)?
- Bent u het ermee eens dat een lichte(re) toets (voor gevallen langer dan 10 jaar geleden) verder dient te worden uitgewerkt om de consequenties hiervan in beeld te krijgen?
- Bent u akkoord om bij de verdere uitwerking niet op voorhand uit te gaan van het aanbrengen van een harde knip van tien jaar?
- Bent u ermee akkoord dat het rijk het gesprek aangaat met VNG over de wijze waarop gemeenten omgaan met gedupeerden die compensatie krijgen, maar ook al bijzondere bijstand hebben gekregen?

Bespreekpunten:

- De precieze budgettaire effecten moeten nog worden uitgewerkt (afhankelijk van de precieze vormgeving van een eventuele regeling en de uitvoeringskosten). Voor de extra uitgaven aan een mogelijke compensatieregeling is geen overeenstemming wie deze kosten op zich neemt. Hoe ziet u dit voor zich?
- Hoe kijkt u aan tegen (het risico op) de precedentwerking ten aanzien van een eventuele compensatieregeling in het licht van de aangenomen motie van het lid Pouw-Verweij c.s.¹ –die verzoekt "mogelijke precedentwerking nooit als argument te gebruiken om mensen die gedupeerd zijn door

¹ Motie van het lid Pouw-Verweij c.s. over precedentwerking nooit als argument gebruiken om gedupeerden compensatie te onthouden, Tweede Kamer, vergaderjaar 2020–2021, 28 362, nr. 48

falend overheidsbeleid, compensatie waar ze recht op hebben te onthouden”?

Aandachtspunten:

- Bijzondere bijstand is gedecentraliseerd en valt dus onder de beleidsvrijheid van gemeenten. Het rijk of VNG kan gemeenten dus niets voorschrijven zoals verplichten om af te zien van terugvordering van de bijzondere bijstand.
- Alvorens een regeling kan worden ingevoerd of gecommuniceerd (in het kader van verwachtingenmanagement), dienen uitvoeringstoetsen van de gemeenten en de Belastingdienst/Toeslagen te worden gedaan.

Kern

- Kwijtschelding van leenbijstand kon van 2006 tot en met 2016 leiden tot terugvordering van toeslagen bij mensen die al in financiële problemen zaten. Vanaf 1 januari 2017 doet dit probleem zich niet meer voor, er is toen een structurele oplossing in de wet gekomen.
- In 2019 is een compensatieregeling op basis van herziening opengesteld voor gedupeerden in de jaren 2014-2016 (dit naar aanleiding van een motie van het lid Omtzigt c.s.). Daarnaast zijn een deel van de gedupeerden bij wie dit probleem zich voor heeft gedaan ondersteund door gemeenten door middel van bijzondere bijstand.
- Het uitgangspunt bij de compensatieregeling op basis van herziening was dat (ex)ondernemers zichzelf dienden te melden bij de Belastingdienst/Toeslagen en ook zelf bewijs dienden aan te leveren. Dit bewijs kon worden opgevraagd bij de gemeente.
- Op 23 februari jl. heeft de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane in een debat in de Eerste Kamer toegezegd in overleg te treden met de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid om te zoeken naar een oplossing voor gedupeerden van het omzetten van de leenbijstand in een gift die leidde tot een toeslagvordering in de jaren vóór 2014. Ook de Tweede Kamer heeft hier vragen over gesteld, en over ondernemers uit de periode 2014-2016 die zich nog niet gemeld hebben.
- Er worden twee varianten van een oplossing besproken. Variant A kan binnen de bestaande kaders en werkprocessen worden uitgevoerd, maar kent voor MinFin juridische fundamentele bezwaren omdat hiermee de in het fiscale domein geldende 5-jaarstermijn voor herziening van besluiten dient te worden doorbroken. Dit was bij de vorige regeling niet het geval. Variant B kent juridisch minder fundamentele bezwaren, maar kent ernstige uitvoeringstechnische bezwaren voor de uitvoering, waardoor implementatie op korte termijn niet mogelijk is. Bij deze variant worden geen besluiten herzien maar een bedrag aan compensatie uitbetaald.
- Beide varianten (A en B) leiden tot (risico's op) precedentwerking en uitstralingseffecten. Het gaat hier immers niet om onbehoorlijk bestuur of onrechtmatig overheidshandelen, maar om een onbedoeld effect van de (samenloop van) verschillende wet-/regelgeving. Voortschrijdend inzicht komt vaak voor, zowel in de toeslagen en sociale zekerheid als daarbuiten. Daarmee is het precedentrisico ook breder dan alleen op deze terreinen.
- Er worden diverse punten besproken welke van belang zijn voor de regeling (waaronder een eventuele lichtere toets (voor gevallen langer dan 10 jaar geleden), de harde knip van 10 jaar, de ondersteuning door bijzondere bijstand en de budgettaire aspecten). Deze komen in paragraaf 4 verder aan bod.
- In paragraaf 5 wordt kort stilgestaan bij eenzelfde probleem dat zich voordoet bij particulieren welke leenbijstand hebben ontvangen.
- Als laatste worden in paragraaf 6 een aantal alternatieven besproken, welke minder voor de hand liggen dan de twee uitgebreid uitgewerkte varianten.

Toelichting

Inhoud

1. Achtergrond leenbijstand
2. De compensatieregeling op basis van herziening
3. Oplossingsrichtingen
4. Diverse punten die betrekking hebben op zowel variant A als variant B
5. Aandachtspunt: leenbijstand particulieren
6. Alternatieven

1. Achtergrond leenbijstand

Sinds 1 januari 2004 kunnen gemeenten ingevolge het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz)² algemene bijstand voor levensonderhoud voorlopig in de vorm van een renteloze lening verstrekken naast een rentedragende lening voor bedrijfskapitaal. Het kan gaan om inwoners die net een onderneming zijn gestart (bijvoorbeeld vanuit de bijstand) maar ook om gevestigde ondernemers met een levensvatbaar bedrijf die tijdelijk in de problemen zijn gekomen en tijdelijk ondersteuning nodig hebben. Anders dan 'gewone' bijstand, geldt de voorlopige leenbijstand voor levensonderhoud niet als inkomen in het jaar waarin geld wordt overgemaakt omdat er een terugbetalingsverplichting tegenover staat.

Als het goed gaat met de onderneming, kan de ondernemer de lening voor levensonderhoud terugbetalen. Als het niet goed gaat, en achteraf (na het boekjaar dat de lening is verstrekt) het huishoudinkomen onder sociaal minimum blijkt te zijn geweest, kan de gemeente de lening kwijtschelden. Deze kwijtschelding telde tot 2017 mee als inkomen in het jaar waarin de lening werd kwijtgescholden. Dit volgde uit de behandeling van deze kwijtschelding als inkomen voor de inkomstenbelasting. Omdat dit inkomen niet gepaard gaat met een geldstroom - het geleende geld is immers al eerder verstrekt - wordt gesproken over "papieren inkomen". Omdat het toetsingsinkomen voor de toeslagen is gekoppeld aan het fiscale inkomen, kon het papieren inkomen leiden tot een lager recht op toeslagen en - vanwege de voorschotsystematiek - tot terugvorderingen. Dat is pijnlijk omdat het juist mensen treft die al in de financiële problemen zitten.

In 2014 werd dit probleem prominent op de kaart gezet door de Nationale Ombudsman die FIN/SZW opriep met een oplossing te komen, zowel voor nieuwe als voor bestaande gevallen. Hoewel een completere tijdlijn nog wordt gemaakt, is bekend dat er ook eerder al signalen waren dat dit probleem zich voordeed en zijn er ook Kamervragen gesteld in 2010 en 2013. In 2015 is de TK toegezegd een oplossing te gaan zoeken. In 2016 is deze structureel gevonden (via de eindheffing) en vanaf 1-1-2017 is deze oplossing in werking getreden, voor nieuwe gevallen is het probleem sindsdien verholpen.

2. De compensatieregeling op basis van herziening 2014-2016

Voor de jaren 2014-2016 is, naar aanleiding van de daartoe strekkende motie van het lid Omtzigt c.s., een compensatieregeling op basis van herziening getroffen voor (ex)ondernemers³ die bij de berekening van de toeslagen nadeel ondervonden van de omzetting van de leenbijstand in een gift.

De keuze om terug te gaan tot het jaar 2014 had als achtergrond dat de Ombudsman in dat jaar de oproep had gedaan om de problematiek structureel op te lossen, ook voor bestaande gevallen.

² Het Bbz 2004 heeft voorlopende regelingen die vrijwel op dezelfde manier werken.

³ Het betreft compensatie aan voormalig ondernemers (natuurlijke personen). Bij compensatie aan doorwerkende ondernemers zou mogelijk sprake zijn van staatssteun.

De compensatieregeling op basis van herziening hield in dat de betreffende (ex)ondernemer een schriftelijk verzoek kon indienen bij de Belastingdienst/Toeslagen om hiervoor in aanmerking te komen. Daarbij moesten de benodigde bewijsstukken worden overlegd waaruit bleek dat er in de jaren 2014-2016 sprake was geweest van omzetting door de gemeente van leenbijstand in een bedrag om niet. De Belastingdienst/Toeslagen kon niet zelf achterhalen in welke gevallen hiervan sprake was geweest. Gemeenten konden niet aangeven in welke gevallen de omzetting aanleiding had gegeven tot nadelige gevolgen voor het recht op toeslagen. Wel konden betrokkenen aan de gemeente vragen om een bewijsstuk.

Als men zich had gemeld werd – na beoordeling van de overlegde stukken – het toeslagrecht over het betreffende berekeningsjaar herberekend en (opnieuw) toegekend op basis van een toetsingsinkomen waarbij het inkomensbestanddeel ‘papieren inkomen’ buiten beschouwing werd gelaten. Deze nieuwe toekenning leidde ertoe dat eerdere terugvorderingen vervielen en reeds gedane betalingen in verband met de terugvordering door de Belastingdienst/Toeslagen werden terugbetaald (met rente). Het toeslagbesluit veranderde hierdoor.

De compensatieregeling op basis van herziening is op 1 januari 2019 in werking getreden. Een beroep op de compensatieregeling op basis van herziening kon worden gedaan tot en met 31 december 2019. Omdat het aantal ondernemers dat zich meldde achterbleef bij de verwachtingen is de looptijd – via een amendement van het lid Omtzigt bij het Belastingplan 2020 – verlengd met 6 maanden. Uiteindelijk hebben zich 1.169 (ex)ondernemers gemeld.

De TK was in het algemeen tevreden met de compensatieregeling op basis van herziening. De heer Omtzigt vroeg zich wel af of de regeling voldoende tegemoetkwam aan situaties waarin (ex) ondernemers als gevolg van de terugvordering van toeslagen in de schuldsanering terecht waren gekomen. Daarover heeft overleg plaatsgevonden met medewerkers van de Ombudsman. Zij herkenden dit probleem niet en gaven aan ook tevreden te zijn met de compensatieregeling op basis van herziening.

Los van de compensatieregeling op basis van herziening zijn een deel van de (ex)ondernemers, toen het probleem zich voordeed, door gemeenten ondersteund door middel van de bijzondere bijstand.

Communicatie

Om gebruik te kunnen maken van de compensatieregeling op basis van herziening dienden gedupeerden zichzelf te melden. Op diverse manieren is gepoogd de regeling duidelijk kenbaar te maken bij gedupeerden. De regeling is onder de aandacht gebracht op de website van de BD Toeslagen. Daarnaast is de regeling via gemeenten, onder meer via hun websites en gemeentepagina's in huis-aan-huiskranten, en via de kanalen van de Nationale Ombudsman, onder de aandacht gebracht. SZW heeft gemeenten in de tweede helft van 2019 via de Verzamelbrief en via "Schouders eronder" geattendeerd op de tijdelijke regeling. SZW heeft ondernemersorganisaties als VNO NCW/MKB, ONL, PZO gevraagd een persbericht over de regeling te verspreiden onder ondernemers. VNG en Divosa hebben tezelfdertijd op hun website aandacht gevraagd voor de regeling; Financiën heeft aandacht gevraagd voor de regeling in het Uitvoeringspanel van gemeenten en bij intermediairdagen ook Platform Stimulansz heeft aandacht gevraagd voor de regeling.

3. Oplossingsrichtingen

De meest voor de hand liggende optie is om een regeling open te stellen met als basis de vorige regeling, ditmaal echter voor alle jaren waarin het probleem zich heeft kunnen voordoen (2006 t/m 2016⁴).

Dit impliceert dat (ex)ondernemers die in de jaren 2006-2016 nadeel hebben ondervonden voor hun recht op toeslagen als gevolg van de leenbijstand zich uit eigen beweging moeten melden bij de Belastingdienst/Toeslagen. Hierbij zullen zij bewijs moeten aandragen waaruit blijkt dat in die jaren sprake is geweest van omzetting van een lening in een bedrag 'om niet'. De regeling heeft dus opnieuw als uitgangspunt dat mensen zelf bewijs aanleveren. Dit kan op de volgende twee manieren:

- Jaren tot 10 jaar terug → bewijs kan worden opgevraagd bij de gemeente. Langer dan 10 jaar terug bewijs opvragen bij de gemeente kan enkel in nog lopende zaken en niet in afgesloten zaken (i.v.m. de Archiefwet en de AVG).
Het papieren inkomen in die jaren dient dan te worden vastgesteld. Dit deel van het fiscale inkomen wordt dan in mindering gebracht op het toetsingsinkomen dat is gehanteerd voor het betreffende jaar. Op basis van dit lagere toetsingsinkomen wordt het toeslagrecht voor dat jaar dan opnieuw vastgesteld.
- Jaren langer dan 10 jaar terug → bewijs langer dan 10 jaar terug kan niet meer worden opgevraagd bij gemeenten (deze hebben dit bewijs niet meer voor handen). Voor deze groep is het een optie om gebruik te maken van een "lichtere toets". Dit kan bijvoorbeeld het aanleveren van een oud bankafschrift zijn of een inschrijving bij de Kamer van Koophandel in combinatie met een zichtbaar hoger 'papieren' inkomen dan voorgaande jaren. Dit wordt nog nader uitgewerkt.
Bij de lichtere toets kan het voorkomen dat de omzetting van de lening in een gift niet kan worden vastgesteld door de Belastingdienst/Toeslagen. Het recht op toeslag kan dan niet worden herberekend.

Er zijn vervolgens twee manieren waarop deze uitbetaling vorm kan krijgen. Deze twee vormen worden hieronder opgesplitst in variant A en variant B.

Variant A – het opnieuw openstellen van de compensatieregeling op basis van herziening

Het toetsingsinkomen in het betreffende jaar wordt verminderd met het papieren inkomen (het bedrag van de gift). Hierop wordt het toeslagbesluit herzien. Op basis van deze herziening wordt de teveel betaalde toeslag uitbetaald vermeerderd met een rentevergoeding.

Uitvoerbaarheid:

De Dienst Toeslagen geeft aan dat het openstellen van een dergelijke regeling uitvoerbaar is. Dat geldt zeker voor de jaren waarvoor de ex-ondernemer een beschikking van de gemeente kan overleggen waaruit blijkt dat er sprake is van kwijtschelding. Er kan gebruik worden gemaakt van de bestaande processen. Dat geldt ook voor oudere jaren. De compensatieregeling op basis van herziening kan in dit geval op korte termijn (zodra er wetgeving is) worden uitgevoerd en uitvoeringskosten zijn beperkt. Wel is het afhandelen van meldingen die betrekking hebben op de jaren 2006 tot en met 2011 aanzienlijk arbeidsintensiever dan bij de eerdere compensatieregeling, omdat voor jaren vóór 2012 gebruik gemaakt zal moeten worden van gegevens afkomstig uit het oude

⁴ Het opnieuw openstellen van de regeling voor mensen die in de jaren 2014-2016 gedupeerd zijn, vergt wel goede motivering (de voorgaande regeling was al verlengd en liep tot 1-7-2020), aangezien dit precedenten kan scheppen.

toeslagen systeem. Daarnaast kan een lichtere toets voor extra werklast zorgen omdat in overleg met (ex)ondernemers gezocht zal moeten worden naar passend bewijs waaruit blijkt dat er sprake was van leenbijstand.

Voor de uitvoerbaarheid van een regeling gebaseerd op het herzien van beschikkingen geldt:

- Er kan gebruik worden gemaakt van het proces zoals dat is gebruikt voor de compensatieregeling 2014-2016;
- De herziene beschikkingen worden opgenomen in de reguliere toeslagen administratie;
- Door gebruik te maken van het bestaande proces kan de regeling in principe per direct worden ingevoerd.

Juridisch:

De Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen⁵ bepaalt dat een toegekende of herziene tegemoetkoming die onherroepelijk is geworden niet meer kan worden herzien als er vijf jaren zijn verstreken na de laatste dag van het berekeningsjaar waarop de tegemoetkoming betrekking heeft en de belanghebbende niet binnen een jaar na de dagtekening van de beschikking tot toekenning om herziening heeft verzocht. Deze herzieningstermijn kan eventueel doorbroken worden met een specifieke bepaling in de Uitvoeringsregeling AWIR waarmee de leenbijstand via herziening van het toegekende toeslagrecht over jaren langer dan vijf jaar geleden wordt gecompenseerd.

Variant A heeft juridisch meerdere fundamentele nadelen:

- De keuze voor herziening brengt met zich dat beschikkingen langer dan vijf jaar geleden daadwerkelijk worden herzien (materieel wordt de beschikking/het besluit zelf aangepast), terwijl deze beschikkingen juridisch onherroepelijk en onaantastbaar zijn geworden op grond van wet- en regelgeving. Op grond van wet- en regelgeving hebben de betrokken ministeries ook niet de bevoegdheid om de vijfjaargrens los te laten. Het loslaten van de vijfjaargrens is daarmee een principiële keuze en stelselwijziging die verder gaat dan dit dossier.
- De keuze voor herziening brengt een niet in te schatten precedentwerking met zich ten aanzien van de juridische houdbaarheid van de vijfjaargrens bij toeslagen en bij de fiscaliteit en dus ten aanzien van de onherroepelijkheid en onaantastbaarheid van toeslagbeschikkingen en fiscale beschikkingen (lees: belastingaanslagen, rentebeschikkingen en andere beschikkingen) die 5 jaar of ouder zijn. Het is een meer dan reële verwachting dat er meer bezwaar- en beroepsprocedures zullen worden gevoerd over deze vijfjaargrens. De gevolgen en kosten van het loslaten van de vijfjaargrens kunnen significant zijn.
- Bij de hardheidsregeling (de wet hardheidsaanpassing Awir) speelde dezelfde rechtsvraag (herziening of een standalone compensatieregeling). Toen, nog geen jaar geleden, is expliciet gekozen voor een standalone compensatieregeling en dus niet de herziening. In het interim-advies van de Adviescommissie Uitvoering Toeslagen is ook expliciet afgeraden om de vijf-jaarstermijn te doorbreken.
- De Raad van State vroeg bij de hardheidsregeling expliciet aandacht voor de onherroepelijkheid en onaantastbaarheid van beschikkingen en precedentwerking. In de Memorie van Toelichting is toen onder andere geschreven "vanwege de beginselen van rechtszekerheid en rechtsgelijkheid wordt aan dergelijke onherroepelijk vaststaande beschikkingen niet getornd. Het past niet om de zaken waarin de beschikking onherroepelijk vaststaat te heropenen en daarover naar huidig inzicht opnieuw te beslissen. Dat geldt des te meer ingeval de

⁵ Artikel 21, eerste lid onder a van de Awir en artikel 5a, eerste lid onder a van de Uitvoeringsregeling Awir.

eerdergenoemde vijfjaarstermijn is verstreken." Een keuze nu voor herziening is niet te verklaren en in strijd met hetgeen wij toen hebben geschreven aan onder andere de Tweede Kamer.

- Ambtelijk BZK en VWS hebben vanwege deze redenen ook aangegeven grote bezwaren te hebben tegen variant A.

Financieel: programma- en uitvoeringskosten

Voor de programmakosten geldt dat we de realisatiecijfers van de regeling 2014-2016 extrapoleren tot 2006. De verwachting is dat er daarmee circa € 7 mln. aan programmakosten zullen zijn, waarvan circa € 3,5 mln. huurtoeslag, € 2 mln. zorgtoeslag, en € 1,5 mln. kinderopvangtoeslag en kindgebonden budget. Deze raming geldt echter alleen als de omzetting van de lening in een gift kan worden vastgesteld door de Belastingdienst/Toeslagen. Als er een lichte(re) toets geldt waarbij dit niet het geval is, kunnen de kosten (aanzienlijk) hoger uitkomen.

Als we voor uitvoeringskosten voor de jaren 2006 t/m 2013 de realisatiecijfers van de regeling 2014-2016 extrapoleren komen we voor variant A uit op een bedrag van circa € 0,65 mln. (9.800 uren; 10 fte).

Variant B – het openstellen van een compensatieregeling

Ook hier wordt gekeken naar het toeslagbesluit, bij deze regeling wordt het toeslagbesluit echter niet herzien maar dient het verschil tussen het eerder vastgestelde toeslagrecht en het nieuwe vastgestelde toeslagrecht te worden uitgekeerd als compensatie (vermeerderd met een rentevergoeding).

Variant B kent uit juridisch oogpunt minder risico's dan variant A. Deze variant voorkomt het herzien van rechtens onaantastbare besluiten.

Uitvoerbaarheid:

Indien gekozen wordt voor een zelfstandige compensatieregeling in plaats van een compensatieregeling op basis van herziening, is het noodzakelijk een nieuw proces in te richten. Hiervoor is altijd een aanpassing in de geautomatiseerde systemen noodzakelijk. Brieven moeten worden aangepast en de compensatiebeschikkingen kunnen niet worden opgenomen in de reguliere toeslagenadministratie omdat zij dan niet meer als zodanig herkenbaar zijn. Dit betekent onder meer dat compensatiebeschikkingen in een later stadium niet meer goed teruggevonden kunnen worden.

De noodzakelijke systeemaanpassingen komen bovenop de diverse voorstellen die momenteel al worden geïmplementeerd bij de Dienst Toeslagen in het kader van de hersteloperatie, ter uitvoering van alle maatregelen uit het wetsvoorstel Verbetering uitvoerbaarheid toeslagen en reguliere aanpassingen zoals indexaties en noodzakelijk onderhoud van de bestaande systemen. Aanpassingen in het kader van deze compensatieregeling zijn daarom op zijn vroegst in 2023 haalbaar. Tot die tijd is het niet mogelijk te starten met de compensatieregeling.

Daarnaast geldt ook voor deze variant dat het afhandelen van meldingen aanzienlijk arbeidsintensiever is dan de eerdere regeling om dat vóór 2012 gebruik gemaakt zal moeten worden van gegevens die afkomstig zijn van het oude toeslagensysteem. Daarnaast kan een eventuele lichtere toets voor extra werklast zorgen omdat in overleg met (ex)ondernemers gezocht zal moeten worden naar passend bewijs waaruit blijkt dat er sprake was van leenbijstand, om welk bedrag het gaat en op welk jaar de leenbijstand betrekking heeft.

Juridisch:

Een compensatie verlenen ter hoogte van het bedrag dat zou zijn verleend indien het toeslagbesluit herzien zou worden, geeft juridisch geen bezwaren. Dit is bijvoorbeeld ook gedaan bij de regelingen voor onverplichte tegemoetkoming. Dit leidt met betrekking tot juridische aspecten tot de volgende voordelen:

- De keuze voor een compensatieregeling brengt met zich dat beschikkingen die langer dan 5 jaar gelden niet formeel worden herzien.

- De vijfjaargrens blijft intact, er is een minder directe, maar wel negatieve precedentwerking en (mogelijke succesvolle) procedures over de vijfjaargrens worden voorkomen.
- De keuze voor een compensatieregeling komt overeen met de keuze bij de hardheidsregeling. De eerdere gekozen lijn en motivering (jegens de Tweede Kamer) wordt gevolgd.
- Via een nieuwe beschikking wordt wel een bedrag toegekend dat overeenkomt met hetgeen zou worden gekregen bij een herziening. Een burger ontvangt dus ook bij de compensatieregeling het juiste bedrag.

Financieel: programma- en uitvoeringskosten:

Ook voor variant B geldt voor de programmakosten dat we de realisatiecijfers van de regeling 2014-2016 extrapoleren tot 2006 en dat daarmee circa € 7 mln. aan programmakosten is gemoeid (zie toelichting bij variant A). Ook hierbij dient opgemerkt te worden dat als er een lichte(re) toets geldt de kosten (aanzienlijk) hoger uit kunnen vallen.

De uitvoeringskosten v.w.b. variant B komen naar verwachting uit op circa € 2,8 mln. (= 2.800 dossiers (350 x 8 jaar) x € 1.000 per dossier). Voor deze variant geldt dat we de met de uitvoering gemoeide werkzaamheden aan een derde partij uitbesteden. De € 2,8 mln. aan verwachte kosten is gebaseerd op de constructie zoals die is toegepast bij de bezwaarwerkzaamheden uitgevoerd door KPMG/Eiffel in het kader van de TTK01 en TTK02. Deze constructie zou ook voor de leenbijstand een oplossing kunnen bieden. Voor aanlevering van de data aan KPMG is geen extra financiering nodig.

4. Diverse punten die betrekking hebben op zowel variant A als B

Lichte(re) toets

Zoals hiervoor al aangegeven, hebben gemeenten doorgaans conform de Archiefwet en de AVG, geen bewijsstukken meer beschikbaar, omdat er meer dan tien jaar verstreken is. Als gemeenten de informatie niet kunnen leveren, kan de Belastingdienst/Toeslagen niet vaststellen of een burger een gift heeft gekregen en of deze daardoor is benadeeld bij het toekennen van toeslagen. Juridisch gezien is het belangrijk dat iemand op enigerlei wijze kan bewijzen dat diegene toeslag heeft moeten terugbetalen als gevolg van de omzetting van leenbijstand in een gift. Dit lijkt lastiger voor de jaren langer dan tien jaar terug, gemeenten kunnen dit bewijs behoudens wellicht bij uitzondering niet leveren en ook de Belastingdienst kan in de aangifte niet zien wie een "leenbijstand-gift" hebben gekregen.

Voor de gevallen langer dan tien jaar terug kan vaak dus geen bewijs meer worden opgevraagd bij de gemeenten. Een optie is om voor deze gevallen een lichtere toets qua bewijslast te laten gelden. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een bankafschrift, een inschrijving bij de Kamer van Koophandel, een bewijs van verhoogd inkomen in een bepaald jaar, etc. Het zal erg lastig zijn voor de (ex)ondernemer om te bewijzen dat de leenbijstand daadwerkelijk is omgezet in een gift. Overwogen kan worden in overleg met de uitvoering (gemeenten, belastingdienst) om voor de (ex)ondernemers die gebruik maken van de lichtere toets de bewijslast te verlagen.

Een 'lichtere' toets met lagere bewijslast voor oudere gevallen van langer dan tien jaar terug, is juridisch verdedigbaar. Wel is van belang dat dan goed wordt omschreven wat het bewijs inhoudt/hoe kan worden aangetoond dat daadwerkelijk nadeel is ondervonden. Als de toets onvoldoende is om aan te kunnen tonen dat nadeel is ondervonden, zullen de uitgaven onrechtmatig zijn. Bovendien kan bij gevallen ouder dan tien jaar toch in alle redelijkheid van iemand verlangd worden dat hij/zij kan aantonen dat er recht is op compensatie. Het bewijs moet dus wel enige substantie hebben. Daarnaast moet de toets ook reëel zijn en uitvoerbaar voor zowel gemeenten als Belastingdienst.

Het vraagstuk omtrent een eventuele lichtere toets zal verder moeten worden uitgewerkt (er zijn diverse bezwaren tegen een eventuele lichte toets: M&O + rechtmatigheidsrisico's). Ook gevallen langer dan tien jaar die nog niet zijn gecompenseerd, moeten in aanmerking kunnen komen voor compensatie, maar de bewijslast moet voldoende zijn om vast te stellen dat daadwerkelijk nadeel is ondervonden (in verband met rechtmatigheid, rechtsgelijkheid en doelmatigheid). De lichte toets zal dus zo "zwaar mogelijk" vorm moeten krijgen. Op die manier wordt voorkomen dat een grote groep mensen onterecht compensatie ontvangt.

Daarnaast kan in de situatie dat de omzetting van de lening in een gift niet kan worden vastgesteld door de Belastingdienst/Toeslagen het recht op toeslag niet worden herberekend. Voor deze groep gedupeerden zal in dat geval een oplossing moeten worden gezocht. Gedacht kan worden aan het uitbetalen van een forfait of er zal vanuit kunnen worden gegaan dat iemand het maximale bedrag aan toeslag had moeten krijgen.

Harde knip van tien jaar

Een alternatief is om enkel te compenseren voor de jaren tot tien jaar terug. Er wordt in de compensatieregeling dan net als bij de vorige compensatieregeling een harde knip in jaren opgenomen. Dit heeft echter het nadeel dat dit tot ongelijke behandeling kan leiden, zeker bij de gemeenten die nog beschikken over niet afgesloten dossiers of ondernemers die zelf hun bewijs kunnen aanleveren. Compenseren tot tien jaar terug is juridisch dan ook lastiger te onderbouwen als bij gelijke gevallen alleen de factor tijd verschilt. Bovendien zat in de oude regeling een knip in jaren opgenomen en nu wordt door de politiek gevraagd om deze termijn te verlengen. Niet valt uit te sluiten dat dit met een tienjaarstermijn weer gevraagd wordt.

Een rechtvaardiging voor onderscheid zou kunnen worden gevonden in de uitvoerbaarheid van de regeling. Als er voor een bepaalde datum niet voldoende gegevens beschikbaar zijn voor vaststelling van de tegemoetkoming, dan kan worden getwijfeld over de rechtmatigheid van een dergelijke tegemoetkoming. Het risico is dan te groot dat ten onrechte een tegemoetkoming wordt verstrekt. De verwachting is dat de politiek wél zal vragen om jaren langer dan tien jaar terug te compenseren.

Bijzondere bijstand en eerdere compensatie

In principe is een eventuele compensatieregeling bedoeld om mensen die nog niet tegemoet zijn gekomen, alsnog te compenseren. Een punt van aandacht bij een eventuele regeling is dat een groep (ex)ondernemers al ondersteund is middels bijzondere bijstand; zij worden mogelijk ook nog gecompenseerd.

Een dubbele tegemoetkoming lijkt op het eerste gezicht ongewenst. Bijzondere bijstand is bedoeld om aantoonbaar noodzakelijke en onverwachte kosten te dekken. Het is dan ook geen reguliere inkomensondersteuning die naar eigen inzicht kan worden besteed. De gemeente heeft de bevoegdheid om verstrekte bijzondere bijstand in bepaalde gevallen terug te vorderen (artikel 58, Pw) bijvoorbeeld indien de kosten waarvoor eerder bijzondere bijstand voor is verstrekt achteraf alsnog door een andere voorziening worden gedekt. Gemeenten hebben autonomie om te besluiten om bijzondere bijstand al dan niet terug te vorderen. De bijzondere bijstand is namelijk zowel beleidsmatig als financieel gedecentraliseerd. Geadviseerd wordt dat het rijk het gesprek aangaat met de VNG over de wijze waarop gemeenten omgaan met mensen die in aanmerking komen voor compensatie, maar die ook al bijzondere bijstand hebben gekregen. Bezien kan worden of eerder verstrekte bijzondere bijstand een uitsluitingsgrond kan zijn in de eventuele nieuwe compensatieregeling.

Toeslagen geeft aan waarschijnlijk wel te kunnen zien welke gedupeerden/ex-ondernemers in 2014-2016 al zijn gecompenseerd, deze (ex)ondernemers zullen niet nogmaals worden gecompenseerd.

Precedentwerking/uitstralingseffect

In het algemeen zit er aan het opnieuw openstellen van een compensatieregeling – ongeacht de variant waarvoor wordt gekozen – als bijkomend effect een precedentwerking en uitstralingseffect. Het gaat hier immers niet om onbehoorlijk bestuur of onrechtmatig overheidshandelen, maar om een onbedoeld effect van de (samenloop van) verschillende wet-/regelgeving. Fouten of voortschrijdend inzicht komt vaker voor, zowel in de toeslagen en sociale zekerheid als daarbuiten. Daarmee is het precedentrisico ook breder dan alleen op deze terreinen.

Aandachtspunt is dat op 29 april jl. een motie is aangenomen (Kamerbreed) die de regering verzoekt "mogelijke precedentwerking nooit als argument te gebruiken om mensen die gedupeerd zijn door falend overheidsbeleid, compensatie te onthouden waar ze recht op hebben"⁶. In de uitwerking van een compensatieregeling kan worden gekeken of en hoe ongewenste precedentwerking zoveel mogelijk kan worden beperkt. Bij keuze voor variant B zal dit eenvoudiger zijn dan bij de keuze voor variant A (zie paragraaf 3).

Communicatie

Communicatie geeft aan hetzelfde te kunnen doen als de vorige keer, namelijk het via de website onder de aandacht brengen, via de social media en door partners en stakeholders te vragen hetzelfde te doen. Het gaat dus om een brede, openbare communicatie-inzet. De communicatie-strategie zal zich richten op (ex)ondernemers die leenbijstand hebben gekregen die omgezet is in een gift, wiens problemen niet zijn opgelost door de bijzondere bijstand.

Budgettaire proces

Het budgettaire beslag ziet toe op zowel programma- als apparaatskosten. Op ambtelijk niveau wordt nog gesproken over het budgettaire beslag van de diverse varianten en vormgevingen. Daadwerkelijk overgaan op een compensatieregeling kan pas zodra er dekking vastgesteld is. Die dekking is er niet.

Dekking voor de in te voeren regeling ontbreekt momenteel nog er zal hierover nog overeenstemming moeten worden bereikt. Een optie is om deze conform de vorige regeling te dekken op de begrotingen van de betreffende departementen. De toeslagdepartementen geven echter aan hier geen dekking voor te kunnen leveren (de voorjaarsbesluitvorming is immers net afgerond). Een andere optie is om voor dit dossier om generale dekking voor deze incidentele uitgaven te verzoeken.

Voor de dekking zijn een aantal opties beschikbaar:

1. Dekking conform de regeling 2014-2016: Toeslagen dekt de uitvoeringskosten en de betreffende (toeslag)departementen dekken de programmauitgaven.
2. De betreffende (toeslag)departementen dekken de programmauitgaven en naar rato de uitvoeringskosten.
3. Financiën dekt zowel de uitvoeringskosten als de programmauitgaven.

Uitvoeringstoetsen

Alvorens de regeling (zowel bij de keuze voor variant A als bij variant B) definitief doorgang kan vinden zal moeten worden afgewacht op een Uitvoeringstoets van zowel de Belastingdienst als de gemeenten.

⁶ Motie van het lid Pouw-Verweij c.s. over precedentwerking nooit als argument gebruiken om gedupeerden compensatie te onthouden, Tweede Kamer, vergaderjaar 2020–2021, 28 362, nr. 48

5. Aandachtspunt: leenbijstand particulieren

Particulieren kunnen in bepaalde situaties ook leenbijstand ontvangen. Ook deze leenbijstand kan worden omgezet in een gift. Deze gift zorgt nog steeds voor een hoger fiscaal inkomen. Dit kan leiden tot een lager recht op toeslag. Er zijn bij Toeslagen tot nog toe vijf gevallen bekend bij wie dit probleem zich heeft voorgedaan. Het voornemen is om hardheidsclausulebeleid te schrijven voor deze situatie, omdat het hier lijkt te gaan om een onbedoeld gevolg dat de wetgever zou hebben voorkomen als hij dat bij het maken van de eerdere Bbz-uitzondering had voorzien. Hierover vindt afstemming plaats met de beleidsdepartementen. Afhankelijk van de aantallen kan worden gekeken of het daarnaast wenselijk is om ook voor deze situatie een structurele wettelijke oplossing te bieden.

Hardheidsclausulebeleid is in beginsel gebonden aan de herzieningstermijn van vijf jaar. Hierdoor kan er dus verschil optreden in de voorgestelde compensatieregeling en voorgenomen hardheidsclausulebeleid voor omgezette leenbijstand verstrekt aan particulieren. Voor deze laatste groep is op dit moment overigens geen geval bekend dat ouder is dan 2016 (langer dan vijf jaar terug).

6. Alternatieven

- De uitvoering van de regeling zal op basis van de 'alternatieve uitvoerders'-conclusie niet per se bij de Belastingdienst terecht moeten komen. Afsproken is dat de Belastingdienst actiever ontzien moet worden in haar niet-fiscale taken. Alternatief kan om die reden daarom nog worden gevonden in een regeling bij SZW. Daar staat tegenover dat de grondslag voor de compensatie is gelegen in de AWIR en de fiscale behandeling van het papieren inkomen. Vraag is ook of gemeenten beschikken over de benodigde uitvoeringscapaciteit; vanwege de coronacrisis hebben zij ook veel steunmaatregelen die zij extra uitvoeren.
- Een regeling via bijzondere bijstand kan ook nog worden overwogen. Het gaat hier echter niet om noodzakelijke kosten van het bestaan. De bijzondere bijstand is bovendien gedecentraliseerd. Voor compensatie is de betrokken gedupeerde dan afhankelijk van de gemeente. De gemeente is autonoom en kan niet gedwongen worden wel/niet over te gaan tot compensatie.
- De hardheidsclausule die sinds 7 juli 2020 is geregeld in artikel 47, eerste lid van de AWIR, biedt geen wettelijke basis voor een compensatieregeling, omdat het om gevallen van meer dan vijf jaar geleden gaat.
- Terugvaloptie is niets doen vanwege eventuele onuitvoerbaarheid of andere argumenten. Dit lijkt politiek voorlopig **niet** realistisch. Tegelijkertijd is het goed om bij nadere uitwerking vast te stellen of een rechtmatige en gerichte (doeltreffende en doelmatige) compensatie redelijkerwijs nog mogelijk is en openstelling van een regeling geen valse verwachtingen schept bij de betrokken groep burgers in verband met de bewijslast.

Annotatie t.b.v. BWP-overleg van 31 mei 2021 over Bbz leenbijstand en toeslagen

Aanleiding

Op maandag 31 mei, van 14:00-14.30 uur heeft u een overleg met de staatssecretaris van Financiën – Toeslagen en Douane over haar toezegging aan de EK om samen met u te gaan onderzoeken of een compensatieregeling mogelijk is voor gedupeerden die in de jaren vóór 2014 zijn geconfronteerd met een terugvordering van toeslagen als gevolg van het omzetten van de Bbz-leenbijstand in een gift. Een werkgroep is aan de slag gegaan met de nadere uitwerking van een regeling, zie bijgevoegde notitie met een aantal beslis- en bespreekpunten.

Suggesties voor uw inbreng per beslis- en bespreekpunt. Het 'extra beslispunt vooraf' is op het laatste moment toegevoegd op verzoek van stas. van Huffelen.

Extra beslispunt vooraf

- Willen we een compensatieregeling openstellen? Of is het mogelijk om via andere instrumenten zoals de bijzondere bijstand mensen die zich in een schrijnende situatie bevinden, te helpen?
 - U kunt aangeven dat in de werkgroep al is gekeken naar het instrument van de bijzondere bijstand, maar dit is geen optie aangezien bijzondere bijstand gedecentraliseerd is en het rijk gemeenten niet kan dwingen te verstrekken. Beperking van de doelgroep tot alleen schrijnende gevallen leidt daarbij tot ongelijke behandeling (willekeur); veel van de destijds door het 'papieren inkomen'-probleem gedupeerden die hun financiële problemen inmiddels al hebben opgelost, komen dan niet in aanmerking.
 - Bij het debat in de Eerste Kamer op 23 februari 2021 over de eerste supplettoire begroting van Financiën 2021 (met het oog op de uitvoering van de hersteloperatie KOT) zijn door GL en 50PLUS vragen gesteld n.a.v. een VK-artikel aan de Staatssecretaris van Financiën. Zij heeft toen toegezegd om samen met u te laten onderzoeken *of er ook voor gevallen van voor 2014 tot een uitvoerbare vorm van compensatie kan worden gekomen*. Het is zeer de vraag of de Kamers genoeg nemen met 'compensatie' via de bijzondere bijstand.

Beslispunten

- Welke variant heeft voorlopig uw voorkeur om verder te worden uitgewerkt? (A of B)
 - Beide varianten kennen pro's en contra's. Vanuit politiek en uitvoeringstechnisch oogpunt heeft optie A de voorkeur, vanwege de snelheid en makkelijkere uitvoering door de Belastingdienst/Toeslagen (BD/Toeslagen). Optie A heeft echter juridische fundamentele bezwaren en precedentwerking voor de toeslagen en fiscaliteit. U kunt de staatssecretaris Toeslagen en Douane vragen of er toch mogelijkheden zijn om voor optie A te kiezen, door een goede afbakening en motivering, zodat de juridische risico's en precedentwerking worden gemitigeerd. Dit zou zijn beslag moeten krijgen in de Uitvoeringsregeling AWIR. In deze ministeriële regeling zou t.a.v. de maximering van de herzieningstermijn tot 5 jaar een uitzondering moeten worden gemaakt specifiek voor leenbijstandgevallen. Hiervoor geldt dat naarmate dit beleidsmatig beter gemotiveerd kan worden, het juridisch risico afneemt. Uitvoerbaarheid kan daarbij een argument zijn, zo leert de eerste CRvB-uitspraak over de NOW. Van belang is voorts dat de (wet) AWIR zelf – anders dan bij herziening ten nadele - geen beperking aanbrengt t.a.v. de herzieningstermijn in het voordeel van belanghebbende. Die beperking is er op het niveau van de ministeriële regeling in aangebracht.
 - Intern bij Financiën heeft DJZ/Publiek vanwege juridische bezwaren voorkeur voor variant B evenals BZK en VWS.
 - BD/Toeslagen pleit echter vanwege uitvoeringstechnische bezwaren voor variant A. Bij de keus voor variant B, zou de regeling niet eerder dan in 2023 kunnen worden aangevangen wat politiek bezwaarlijk is, terwijl variant A volgens Belastingdienst/Toeslagen op korte termijn (zodra er wetgeving is) zou kunnen worden uitgevoerd.
 - U zou nog wel kunnen vragen wat de korte termijn precies inhoudt (i.e. of en hoeveel deze eerder inwerking kan treden dan optie B).

- Als de staatssecretaris Toeslagen en Douane toch geen ruimte voor optie A ziet, kunt u akkoord gaan met optie B. Het is dan wel belangrijk dat de TK goed geïnformeerd wordt over de consequenties van deze keuze.
- Bent u ermee eens dat een lichte(re) toets (voor gevallen langer dan 10 jaar geleden) verder dient te worden uitgewerkt om de consequenties hiervan nader in beeld te krijgen?
 - Akkoord met uitwerking om de consequenties in beeld te brengen (zodat hierover op een later moment besluitvorming kan plaatsvinden).
- Bent u ermee akkoord om bij de verdere uitwerking niet op voorhand uit te gaan van het aanbrengen van een harde knip van tien jaar?
 - Akkoord om niet op voorhand uit te gaan van een harde knip van tien jaar. Na uitwerking moet worden bezien of een harde of zachte knip van tien jaar moet worden aangebracht.
- Bent u ermee akkoord dat het Rijk het gesprek aangaat met VNG over de wijze waarop gemeenten omgaan met gedupeerden die compensatie krijgen, maar ook al bijzondere bijstand hebben gekregen?
 - Akkoord met het aangaan van het gesprek met de VNG met als kanttekening dat de bijzondere bijstand gedecentraliseerd is en dus onder de beleidsvrijheid van gemeenten valt. Het is daarmee de vraag of de VNG een standpunt wil innemen. Bovendien zijn individuele gemeenten niet gehouden aan dat standpunt.
 - Insteek van gesprek is dat bezien kan worden of eerder verstrekte bijzondere bijstand een uitsluitingsgrond kan zijn in de eventuele nieuwe compensatieregeling. Ook zou met de VNG in elk geval besproken kunnen worden dat gemeenten de stukken verstrekken die met inachtneming van de Archiefwet en de AVG nog geleverd kunnen worden.

Bespreekpunten

Suggesties voor uw inbreng per bespreekpunt

Bespreekpunt: De precieze budgettaire effecten moeten nog worden uitgewerkt (afhankelijk van de precieze vormgeving van een eventuele regeling en de uitvoeringskosten).

Voor de extra uitgaven aan een mogelijke compensatieregeling ontbreekt dekking. Hoe ziet u dit voor zich?

Inbreng:

Voor de extra uitgaven aan een mogelijke compensatieregeling heeft SZW (evenals de andere toeslagdepartementen, die niet bij dit BWO aanschuiven) geen dekking beschikbaar. Het voorjaar is immers afgerond. U kunt de staatssecretaris Toeslagen en Douane vragen hoe zij dekking van de budgettaire gevolgen van haar toezegging voor zich ziet, vanuit haar rol als hoofdopdrachtgever AWIR. Daarbij kunt u aangeven dat het voor de hand kan liggen om, naar analogie van de herstelactie kinderopvangtoeslag, ook deze compensatie generaal te dekken. U kunt de staatssecretaris Toeslagen en Douane vragen om hierin de lead te nemen richting de Minister van Financiën.

Bespreekpunt: Hoe kijkt u aan tegen (het risico op) de precedentwerking ten aanzien van een eventuele compensatieregeling in het licht van de aangenomen motie van het lid Pouw-Verweij c.s.¹ –die verzoekt “mogelijke precedentwerking nooit als argument te gebruiken om mensen die gedupeerd zijn door falend overheidsbeleid, compensatie waar ze recht op hebben te onthouden”?

Inbreng:

U kunt aangeven dat een nieuwe compensatieregeling (voor gevallen langer dan vijf jaar geleden) – ongeacht de variant waarvoor wordt gekozen - als bijkomend effect een precedentwerking en uitstralingseffect heeft dat verder lijkt te gaan dan de strekking van de bovenstaande motie. Het gaat hier immers niet om onbehoorlijk bestuur of onrechtmatig overheidshandelen, maar om een onbedoeld effect van de (samenloop van) verschillende wet-/regelgeving. Fouten of voortschrijdend inzicht komen vaker voor, zowel in de toeslagen en sociale zekerheid als daarbuiten. Daarmee is het precedentrisico ook breder dan alleen op deze terreinen (denk aan bijvoorbeeld de fiscaliteit). Openstellen van een nieuwe regeling zal daarom goed gemotiveerd moeten worden om uitstralingseffecten

¹ Motie van het lid Pouw-Verweij c.s. over precedentwerking nooit als argument gebruiken om gedupeerden compensatie te onthouden, Tweede Kamer, vergaderjaar 2020–2021, 28 362, nr. 48

te beperken. Hierbij moet worden aangetekend dat het reguliere bestuursrecht wel ruimer is. Een bestuursorgaan heeft namelijk, wanneer er geen wettelijke beperkingen in tijd gelden, zoals de 5-jaarstermijn in de fiscale wetgeving, te allen tijde de **bevoegdheid** een eerder genomen besluit te herzien, mits de belanghebbende daardoor niet wordt benadeeld.

Het weer openstellen van de nieuwe compensatieregeling voor gedupeerden in de jaren 2014-2016 schept ook een precedent. Destijds is immers al veel gedaan aan bekendmaking en de regeling is al eens verlengd. De overheid heeft een gerechtvaardigd budgettaire en uitvoeringstechnisch belang dat een eventuele aanspraak met het eindigen van een regeling is afgedaan. De regeling wederom openstellen voor weer eenzelfde groep zal daarom goed gemotiveerd moeten worden.

Toelichting

Korte inhoud

- In de bespreeknotitie wordt ingezoomd op twee varianten (A en B) voor een eventueel nieuwe compensatieregeling: Variant A is een zgn. herzieningsvariant waarbij de compensatieregeling voor oude(re) gevallen wordt opengesteld en besluiten op toeslagen worden herzien. Variant B komt neer op een nieuwe compensatie voor misgelopen en teruggevorderde toeslagen (dus zonder herziening van besluiten op toeslagen).
- Aan de herzieningsvariant (A) kleven met name fundamentele juridische bezwaren op het terrein van toeslagen aangezien voor herziening van een definitief vastgestelde toeslag in het voordeel van de burger specifiek op het terrein van de toeslagen momenteel een begrenzing geldt van 5 jaar; met variant A wordt deze 5-jaarstermijn doorbroken hetgeen precedentwerking heeft en niet alleen bij toeslagen maar mogelijk ook breder in de echte fiscaliteit (inkomstenbelasting, etc.). Dit is in het reguliere bestuursrecht anders geregeld en speelt daarom niet op het terrein van de sociale zekerheid. Uiteindelijke keus voor variant A vereist dat dit goed wordt afgebakend en gemotiveerd; naar verwachting is de motivatie voor afbakening lastig en kwetsbaar (vooral FIN maakt zich hier grote zorgen om vanwege gevolgen voor de AWIR (breed toeslagen) en fiscaliteit).
- De variant compensatieregeling (B) is juridisch minder bezwaarlijk (omdat beschikkingen langer dan 5 jaar geleden niet formeel worden herzien), maar is uitvoeringstechnisch bezwaarlijk voor de Belastingdienst/Toeslagen vanwege het opzetten van een nieuw systeem/proces en heeft óók het risico van precedentwerking in zich. Immers, via een compensatieregeling wordt de herzieningstermijn van 5 jaar langs een omweg feitelijk ook ongedaan gemaakt. Informeel heeft de Belastingdienst/Toeslagen aangegeven dat een compensatieregeling niet eerder dan 2023 zou kunnen starten.
- Beide varianten brengen problemen met zich mee voor de gevallen die ouder zijn dan tien jaar, waarbij het kan voorkomen dat er in verband met de Archiefwet en AVG niet langer bewijs bij gemeenten voorhanden is over leningen die zijn omgezet in een gift.
- Er wordt ook van uitgegaan dat dezelfde groep gedupeerden in 2014-2016 ook weer beroep kan doen. Ook dit kan precedentwerking hebben.

Terugvordering bijzondere bijstand door gemeenten

- Een te plannen gesprek tussen het Rijk en VNG heeft als doel om met VNG te bespreken hoe om kan worden gegaan met burgers die alsnog gecompenseerd worden middels een nieuwe compensatieregeling en eerder door gemeenten vanuit de bijzondere bijstand hiervoor gecompenseerd zijn. Daarbij is van belang dat bijzondere bijstand door de gemeente vastgesteld beleid is (autonomie van gemeenten).
- Bijzondere bijstand is feitelijk niet bedoeld om schulden te herfinancieren. Echter, er zijn gemeenten die er desondanks destijds voor hebben gekozen de burger te helpen, omdat de terugvordering van de toeslagen als niet rechtvaardig beoordeeld werd.
- Nu er sprake is van een compensatie is daarmee de verstrekking van de bijzondere bijstand achteraf onverschuldigd geworden en dus terugvorderbaar. Het ligt vanwege het gedecentraliseerde karakter van de bijzondere bijstand niet in de rede dat het Rijk voorschrijft dat er teruggevorderd moet worden.

- Dit is de keuze van een individuele gemeente en, indien een gemeente wil terugvorderen, is dat gerechtvaardigd. Natuurlijk wordt ingezien dat het politiek gezien kwetsbaar kan zijn.
- VNG heeft informeel te kennen gegeven dat als zij hier een standpunt over moeten innemen, dat ook politiek zou moeten zijn en dan moet dit in een bestuurlijk overleg tussen VNG en de minister van SZW worden besproken. Alternatief is dat VNG een neutraal bericht communiceert bij de bekendmaking van de compensatieregeling waarin VNG de voors- en tegens van terugvordering benoemt, zoals dus mogelijke negatieve publiciteit, maar ook kosten vs baten, en het feit dat het lang geleden is en de financiële situatie van iemand volledig veranderd kan zijn.

Bewijs en lichte(re) toets

- VNG heeft informeel te kennen gegeven dat het rijk wel zou moeten regelen dat wanneer gemeenten stukken moeten leveren die als gevolg van de Archiefwet en de AVG niet meer geleverd dan wel verwerkt zouden mogen worden (10-jaars termijn) er geen nadelige gevolgen mogen ontstaan voor gemeenten². De Autoriteit Persoonsgegevens (AP) zou bij constatering van overschrijding bewaartermijnen gemeenten op de vingers kunnen tikken en zelfs een boete kunnen opleggen.
- Echter, het voldoen aan de Archiefwet én de AVG is een eigen verantwoordelijkheid van gemeenten en het rijk is niet bij machte ervoor in te staan dat het niet eraan voldoen niet leidt tot problemen met de toezichthouder. Hier zal transparant over gesproken moeten worden met de VNG. Het zou er wel toe kunnen leiden dat het daardoor nog lastiger wordt om bewijsstukken van langer dan tien jaar terug boven tafel te krijgen.

Precedentwerking

- In het algemeen zit er aan het opnieuw openstellen van een compensatieregeling – ongeacht de variant waarvoor wordt gekozen – als bijkomend effect een precedentwerking en uitstralingseffect. Het gaat hier immers niet om onbehoorlijk bestuur of onrechtmatig overheidshandelen, maar om een onbedoeld effect van de (samenloop van) verschillende wet-/regelgeving. Fouten of voortschrijdend inzicht komen vaker voor, zowel in de toeslagen en sociale zekerheid als daarbuiten. Daarmee is het precedentrisico ook breder dan alleen op deze terreinen (denk aan bijvoorbeeld de fiscaliteit).
- Aandachtspunt is dat op 29 april jl. een motie is aangenomen (Kamerbreed) die de regering verzoekt “mogelijke precedentwerking nooit als argument te gebruiken om mensen die gedupeerd zijn door falend overheidsbeleid, compensatie te onthouden waar ze recht op hebben”³. Daarbij geldt dat een eventuele compensatieregeling in deze situatie uit coulance is en er geen sprake is van falend overheidsbeleid. In de uitwerking van een compensatieregeling kan worden gekeken of en hoe ongewenste precedentwerking zoveel mogelijk kan worden beperkt.

Budgettaire gevolgen

Financiële effecten en dekkingsvraagstuk

- Compensatie voor de periode 2006-2016 leidt tot extra programma-uitgaven en uitvoeringskosten. De kosten zijn afhankelijk van de gekozen uitwerking/variant.
- Naar verwachting betreft het ca. € 7 mln. aan programmageld bij een regeling op aanvraag en met volledige bewijsstukken in lijn met de eerder opengestelde compensatieregeling over de jaren 2014-16. Indien ook wordt gekozen voor een regeling die meer dan 10 jaar terug gaat, zonder dat deze gevallen goed beoordeeld kunnen worden, zouden de kosten aanzienlijk hoger kunnen liggen (tot wel € 40 mln. indien een lichte toets wordt gehanteerd voor gevallen langer dan 10 jaar terug).
- Daarnaast zijn er uitvoeringskosten die afhangen van de gekozen variant. Variant A (herziening) zal voor de Belastingdienst/Toeslagen minder kosten met zich mee brengen (volgens BD/Toeslagen naar inschatting € 0,65 mln.) dan variant B (aparte

² Met de VNG zou besproken kunnen worden dat gemeenten de stukken verstrekken die met inachtneming van de Archiefwet en de AVG nog geleverd kunnen worden.

³ Motie van het lid Pouw-Verweij c.s. over precedentwerking nooit als argument gebruiken om gedupeerden compensatie te onthouden, Tweede Kamer, vergaderjaar 2020–2021, 28 362, nr. 48

compensatieregeling, volgens BD/Toeslagen naar inschatting € 2,8 mln.). Uitvoeringskosten bij Belastingdienst en gemeenten zullen pas bij een uitvoerbaarheidstoets definitief in beeld kunnen worden gebracht.

- Indien SZW dekking moet leveren voor de compensatie, betreft het waarschijnlijk alleen de compensatie voor misgelopen kindgebonden budget en (in mindere mate) kinderopvangtoeslag (€ 1,5 mln. van de € 7 mln. toeslagenbreed; incidenteel). Daarnaast wordt mogelijk ook voor uitvoeringskosten van gemeenten naar SZW gekeken. SZW heeft momenteel geen dekking voorhanden; het voorjaar is afgerond. Dekking zou dan binnen de SZW-begroting vrijgemaakt moeten worden. Deze kosten kunnen mogelijk door SZW zelf gedekt worden (gezien het relatief beperkte bedrag en incidenteel), bijvoorbeeld uit beleidsondersteunende budgetten van DGSZI (en mogelijk ook DG Werk).
- Aangezien FIN weinig (reguliere) programma-uitgaven onder het uitgavenkader op hun begroting heeft, zou dekking door FIN binnen het lastenkader (Belastingplan) gevonden kunnen worden of via generale compensatie. Het eerste betekent het loslaten van de scheiding uitgavenkader – lastenkader; het tweede betekent loslaten van de kaders waardoor uitgaven in het EMU-saldo weglopen. Beide opties zijn niet in lijn met de begrotingsregels. Daarom zal ambtelijk FIN/IRF (DG Rijksbegroting) hier naar verwachting niet mee kunnen instemmen. Vanuit de analogie met de hersteloperatie kinderopvangtoeslag ligt generale dekking echter op politiek niveau mogelijk wel voor de hand (zeker als de kosten, bij een lichte toets, hoog zouden uitpakken). Het zou dan vanuit de brede politieke wens moeten zijn om (naar het verleden toe), naast fouten in de uitvoering, ook schoon schip te maken voor onbedoelde hardheden in de regelgeving rond toeslagen.

Ter info: Stand van zaken archiefstukken over leenbijstand n.a.v. Kamervraag

- Het TK-lid Omtzigt heeft 3 maart 2021 Kamervragen gesteld aan de staatssecretaris van Financiën en de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid over de leenbijstand.
- Bij vraag 6 wordt gevraagd om "alle memo's en andere schriftelijke documenten aan de Kamer te sturen, die bewindslieden (...) en topambtenaren (...) over de leenbijstand en de gevolgen daarvan op toeslagen, sinds 2006 ontvangen hebben."
- Bij MINSZW is het zoeken van oude stukken lastiger dan bij MINFIN. Reden: de SZW-stukken van voor 2013 zijn niet volledig digitaal doorzoekbaar; we kunnen enkel in de metagegevens zoeken. Daarom hebben we een aantal alternatieve zoekstrategieën geformuleerd. Zo hebben we gesproken met oud-medewerkers. En we gaan zoeken in mailboxen van enkele oud DG-en en in netwerkschijven. We verwachten dat dit aanknopingspunten oplevert (bijv. codes of datums van eventuele nota's) om te zoeken in het oude archief.
- Het is in dit stadium lastig om een opleverdatum van de oude stukken te noemen. We boeken wekelijks voortgang en hebben extra capaciteit ingehuurd bij BZK.

2231 KR

bijlage 5

Minister is akkoord ([redacted] 24/6)

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Minister

Directie Participatie &
Decentrale Voorzieningen
Afdeling Participatie en
Financiële Sturing

Contactpersoon

Datum
9 juni 2021

Onze referentie
2021-0000095176

nota

Beantwoording Kamervragen van het lid Omtzigt (CDA)
aan de staatssecretaris van Financiën en de minister van
SZW over de leenbijsand

Akkoord SG/DG

1. Status nota

Ter beslissing en akkoord brief en beantwoording Kamervragen

2. Aanleiding

Bijgaand ontvangt u:

1. de conceptbeantwoording van de Kamervragen van het lid Omtzigt (CDA) gericht aan de staatssecretaris van Financiën en u over de leenbijsand en toeslagen, alsmede de aanbiedingsbrief die mede namens u wordt verzonden;
2. de conceptbeantwoording van de Kamervragen van het lid Snels (GroenLinks), gericht aan de staatssecretaris van Financiën over het aan de leenbijsand gelieerde onderwerp "onterecht terugvorderen van toeslagen van zelfstandigen".

De staatssecretaris van Financiën wordt parallel gevraagd om akkoord; zij zal de aanbiedingsbrief van de beantwoording vragen van het lid Omtzigt en ook van het lid Snels ondertekenen. Dit, mede namens u, als u akkoord bent.

3. Beslispunten/advies/beslistermijn

- Kunt u uiterlijk donderdag 24 juni 2021 akkoord gaan:
- Met de conceptbeantwoording van de Kamervragen van het lid Snels (GroenLinks) en van het lid Omtzigt (CDA) in bijlagen 1 en 2?
- Dat de staatssecretaris van Financiën de beantwoording van de Kamervragen van het lid Snels (GroenLinks) mede namens u aanbiedt?
- Wij adviseren u voorts om de in het BWO van 31 mei jl. besproken Kamerbrief na het zomerreces te verzenden. Bent u daarmee akkoord?

Kernpunten

Kamervragen Snels (GroenLinks) en Omtzigt (CDA)

- De bijgaande conceptbeantwoording is een coproductie van ambtelijk FIN en ambtelijk SZW. Het zwaartepunt van de vragen en beantwoording ligt bij FIN. Over de beantwoording bestaat ambtelijk overeenstemming.
- In de bijlagen 1 en 2 vindt u de beantwoording van de Kamervragen van het lid Snels (GroenLinks) en het lid Omtzigt (CDA). Eerder is hierover een uitstelbrief aan de Kamer verzonden.

- De bedoeling was om alle vragen gelijktijdig te beantwoorden en daarbij ook al een eventuele oplossing voor te stellen. De vragen die vragen om een oplossing beantwoorden we nu door te verwijzen naar de Kamerbrief die later zal worden verstuurd (zie ook hieronder).
- Daarnaast was de bedoeling om het antwoord op vraag 6 van de vragen van het lid Omtzigt ook gelijktijdig te beantwoorden. Hierin wordt gevraagd om alle schriftelijke documenten over de leenbijstand vanaf het jaar 2006 die topambtenaren of bewindspersonen hebben bereikt. Het antwoord op deze vraag blijkt meer tijd te vergen en om die reden kiezen we ervoor de overige vragen te beantwoorden met uitzondering van vraag 6. Daarover wordt de vragensteller later geïnformeerd.

Directie Participatie & Decentrale Voorzieningen
Afdeling Participatie en Financiële Sturing

Datum
9 juni 2021

Onze referentie
2021-0000095176

Kamerbrief leenbijstand

- In overleg met de staatssecretaris van Financiën is tijdens het BWO van 31 mei jl. besloten om een Kamerbrief met daarin de dilemma's die zich voordoen bij het zoeken naar een compensatieregeling naar de TK te sturen. De diverse toeslagdepartementen zijn inmiddels aangehaakt.
- De brief vergt veel afstemming met alle toeslagdepartementen en gemeenten. Voorts zal ook afstemming met JenV gezocht dienen te worden. De brief zal via de MR (en voorportalen) moeten gaan.
- VWS en BZK zijn eerder wel aangehaakt en hebben verzocht om op de hoogte gehouden te worden van ontwikkelingen. De uitkomst van het BWO heeft aanleiding gegeven om hen intensiever te betrekken. Ze zijn intern nog in overleg over hun voorkeursvariant. Op basis van de eerste signalen zijn BZK en VWS kritisch op variant A (herzien van toeslagenbesluiten, zie ook bijlage 'Notitie voor SZW-BWP voor overleg 31 mei 2021'). Deze variant is weliswaar eenvoudiger en eerder uit te voeren, maar VWS en BZK vrezen een stelselwijziging en mogelijke doorwerking naar andere beschikkingen.
- Er is dus interdepartementaal nog geen overeenstemming over de aan te bevelen variant. Daarnaast heeft het de voorkeur om in de brief al het nodige te kunnen zeggen over een eventuele lichte toets/harde knip en hierover dient nog het een en ander te worden uitgezocht.
- Verder is er nog het dekkingsvraagstuk bij de eventuele compensatieregeling, waarover politieke besluitvorming nodig is. Vanwege de wens om tot een zorgvuldige en goed afgestemde brief te komen, heeft het de voorkeur om het zomerreces te gebruiken om tot een brief te komen.

7949 RR

bijlage 6

Gesprek heeft plaatsgevonden 27/8

Ministerie van Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

TER VOORBEREIDING

Aan
Van
Staatssecretaris Wiersma
Directie PDV

Datum
16 augustus 2021
Opgesteld door

Uiterlijk bij
23 augustus 2021

Bijlage(n)
0

nota

Voorbereiding gesprek met staatssecretaris Van Huffelen
24-08-2021

Aanleiding

Op dinsdag 24 augustus vindt het kennismakingsgesprek tussen u en de staatssecretaris Toeslagen en Douane van het ministerie van Financiën, Alexandra van Huffelen, plaats. Het overleg staat gepland van 15.00 tot 16.00 uur en zal digitaal via Webex plaatsvinden.

Bij het gesprek zullen [redacted] (directie PDV) en [redacted] (directie Kinderopvang) aansluiten.

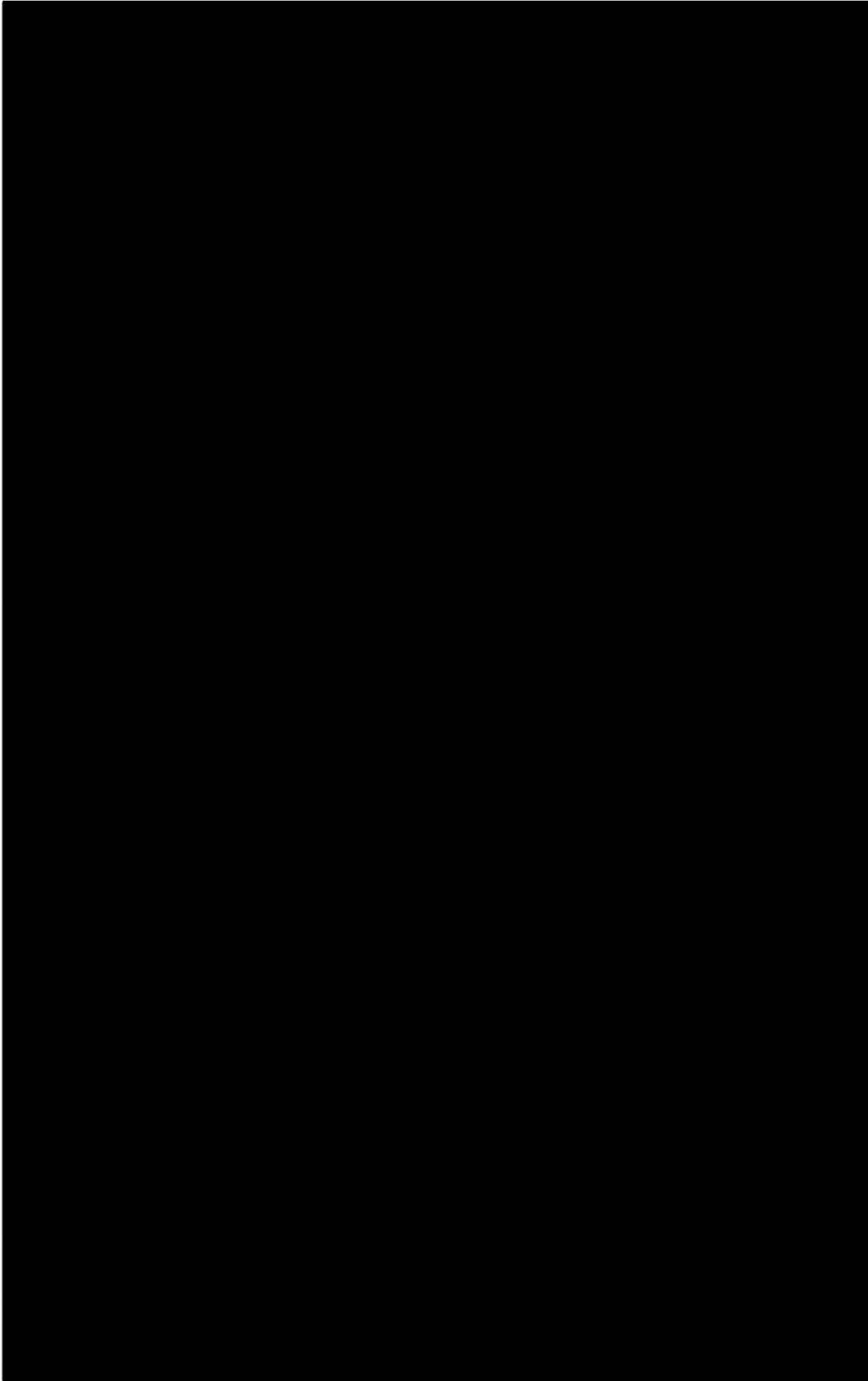
Geadviseerd besluit

- Bent u met deze nota voldoende voorbereid op het gesprek met staatssecretaris Van Huffelen op 24 augustus?

Kernpunten

- Alexandra van Huffelen is als staatssecretaris Toeslagen en Douane primair verantwoordelijk voor de hersteloperatie kinderopvangtoeslag (KOT) en de uitvoering van het toeslagenstelsel eenvoudiger en menselijker maken.
- De agenda voor het kennismakingsgesprek is vooraf afgestemd met collega's van het ministerie van Financiën. Op de agenda staan de volgende punten:
 - [redacted]
 - [redacted]
 - [redacted]
- In de bijlage vindt u een korte toelichting bij enkele onderwerpen die niet ter bespreking op de agenda staan, maar die mogelijk wel ter sprake kunnen komen ([redacted], papieren inkomen /dilemmabrief, [redacted] en [redacted]).
- Hieronder volgt per agendapunt een korte toelichting en suggesties voor uw inbreng.

[redacted]

Datum

16 augustus 2021

Bijterlijk bij

13 augustus 2021

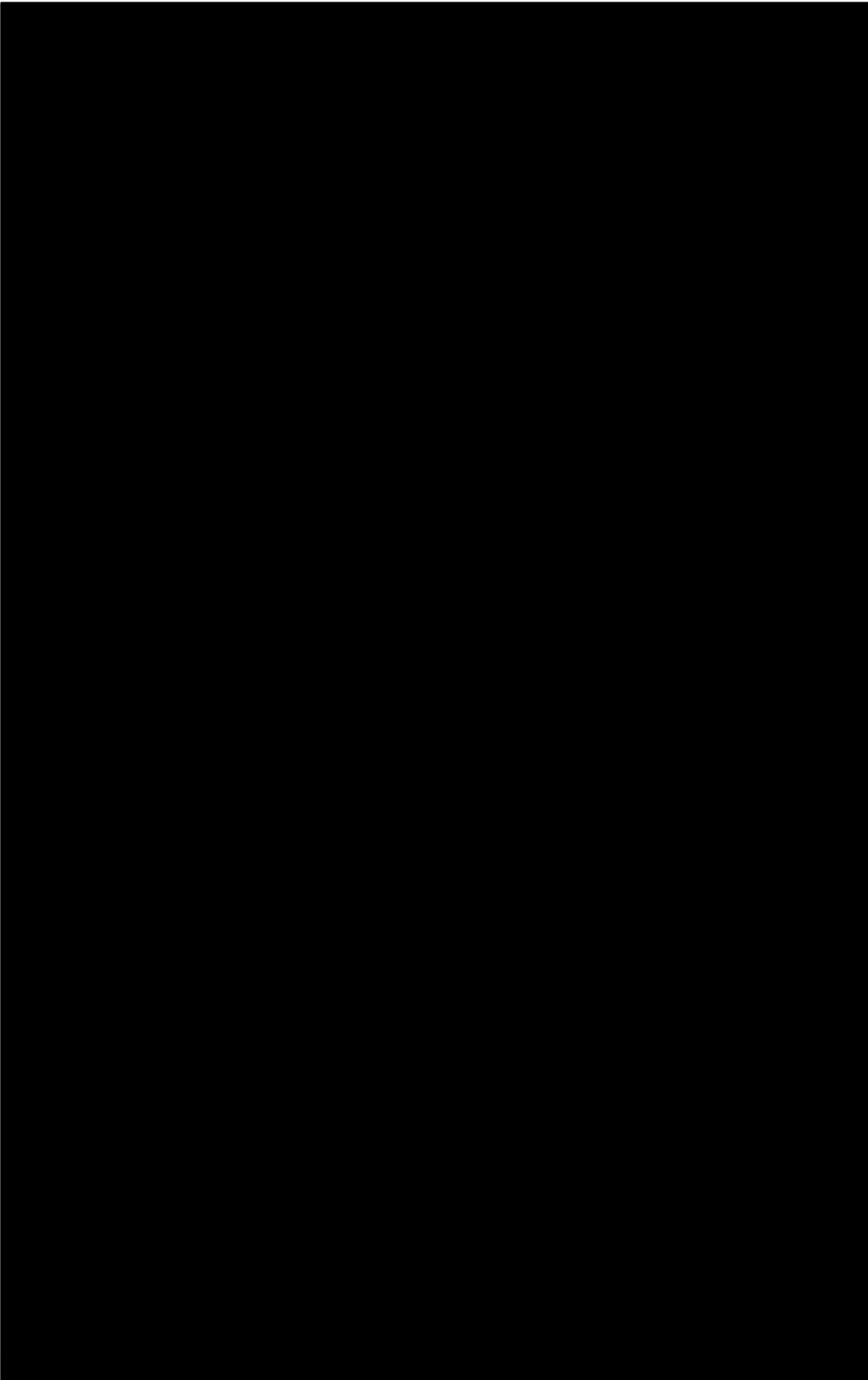
Bijlage(n)

Van

Staatssecretaris Wiersma

Van

Directie PDV

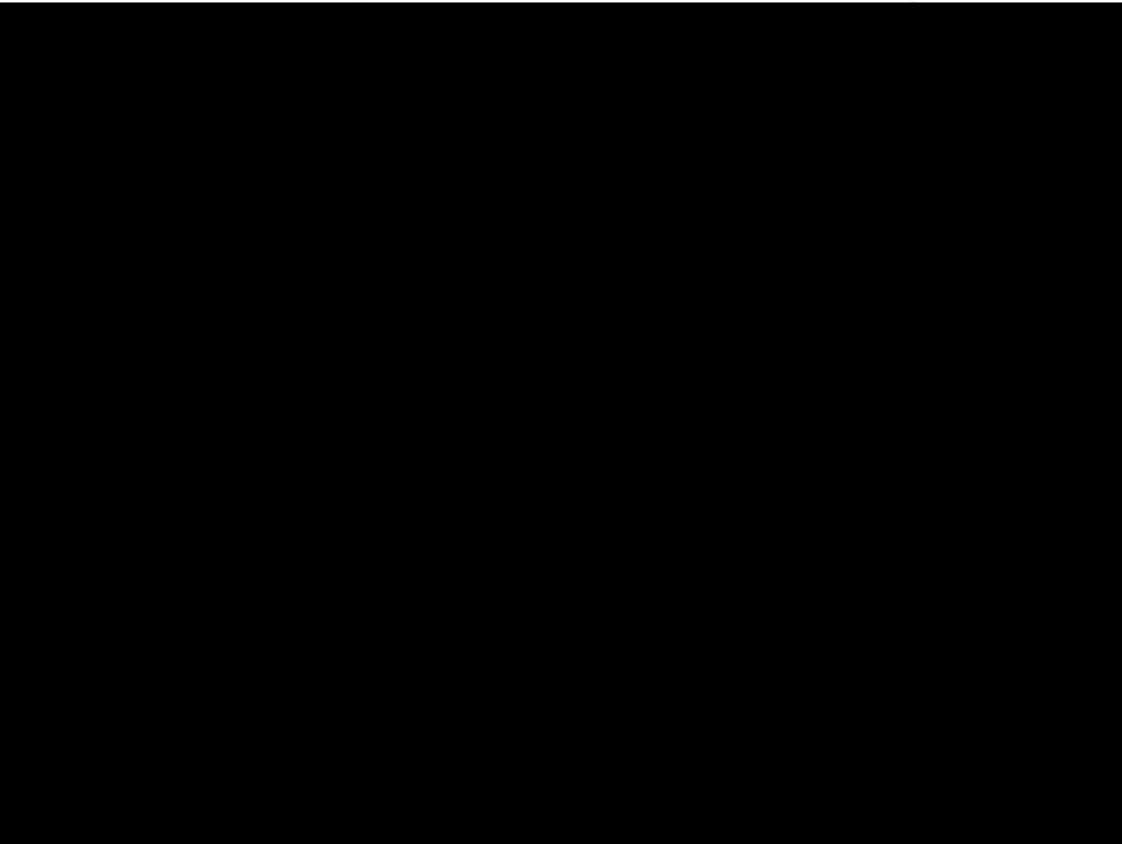
Datum
16 augustus 2021

Uiterlijk bij
23 augustus 2021

Bijlage(n)
0

Aan
Staatssecretaris Wiersma

Van
Directie PDV

Datum
16 augustus 2021

Uiterlijk bij
23 augustus 2021

Bijlage(n)
0

Aan
Staatssecretaris Wiersma

Van
Directie PDV

¹ Zie toelichting in bijlage over toekomst van het stelsel.

Bijlage 1: aanvullende toelichting voor kennismakingsgesprek met staatssecretaris Van Huffelen

Datum
16 augustus 2021

Uiterlijk bij
23 augustus 2021

Bijlage(n)
0

Aan
Staatssecretaris Wiersma

Van
Directie PDV

Papieren inkomen / Dilemmabrief

- Op grond van het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (Bbz) kunnen zelfstandig ondernemers in slechte jaren tijdelijk (in jaar t) leenbijstand krijgen van de gemeente om het inkomen aan te vullen tot bijstandsniveau. Deze leenbijstand kan in het jaar daarop (jaar t + 1) bij tegenvallende inkomsten worden omgezet in een gift (bijstand om niet).
- Die gift vormde tot 1-1-2017 –op papier- belastbaar inkomen. Door dit «papieren inkomen» kon het in de periode van 2006 tot en met 2016 voorkomen dat Bbz-gerechtigden minder recht op toeslagen hadden. Gevolg kon zijn dat de Belastingdienst/Toeslagen toeslagen terugvorderde. Per 1-1-2017 is voor dit probleem een oplossing gekomen. Daarnaast is er in 2018-2019 in verband met moties van de TK een compensatieregeling voor oude gevallen gekomen. Deze regeling was in tijd beperkt tot personen die in de jaren 2014, 2015 en 2016 met dit nadeel kampten.
- Op 23 februari jl. heeft de staatssecretaris van Financiën in een debat aan de Eerste Kamer toegezegd in overleg te treden met de bewindspersoon van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) om te zoeken of een oplossing mogelijk is voor Bbz-gerechtigde zelfstandig ondernemers die vóór het jaar 2014 zijn geconfronteerd met een verminderd recht op toeslagen als gevolg van het omzetten van de Bbz-leenbijstand in een gift. En waarbij de omzetting kon leiden tot terugvordering van toeslagen. Ook leden van de TK hebben schriftelijk vragen gesteld: het lid Van Beukering-Huijbregts (D66) over de Bbz-compensatieregeling², het lid Snels (GroenLinks) over het

² Aangangsel Handelingen/2020-2021/2077

onterecht terugvorderen van toeslagen van zelfstandigen³ en het lid Omtzigt over de leenbijstand⁴.

- Financiën is in samenspraak met SZW bezig met een brief waarin het resultaat van de zoektocht naar oplossingen voor de oudere gevallen wordt uiteengezet en de dilemma's die spelen. Beoogd is dat deze brief na de zomer naar de TK wordt gestuurd. U ontvangt deze conceptbrief nog. De planning hiervoor is als volgt:

Datum	Wat?
30 augustus	Directeurenoverleg concept Kamerbrief
Na directeurenoverleg	Brief voorleggen aan andere toeslagdepartementen
16 september	OOT-directeuren
17 september	Aanleverdatum CWIZO
27 september	CWIZO
8 oktober	MR

- Daarnaast speelt dat in een van zijn vragen (vraag 6) dhr Omtzigt heeft gevraagd om alle memo's en andere schriftelijke documenten die vanaf DG-niveau met bewindspersonen over de leenbijstand en de gevolgen ervan op toeslagen, sinds 2006 zijn gewisseld aan de TK te doen toekomen. De beide ministeries zijn nog bezig met het uitzoeken en doorspitten van Digidoc. SZW moet daarbij voor een deel gearchiveerde papieren dossiers (in Winschoten opgeslagen) opvragen en doorspitten.

Datum
16 augustus 2021

Uiterlijk bij
23 augustus 2021

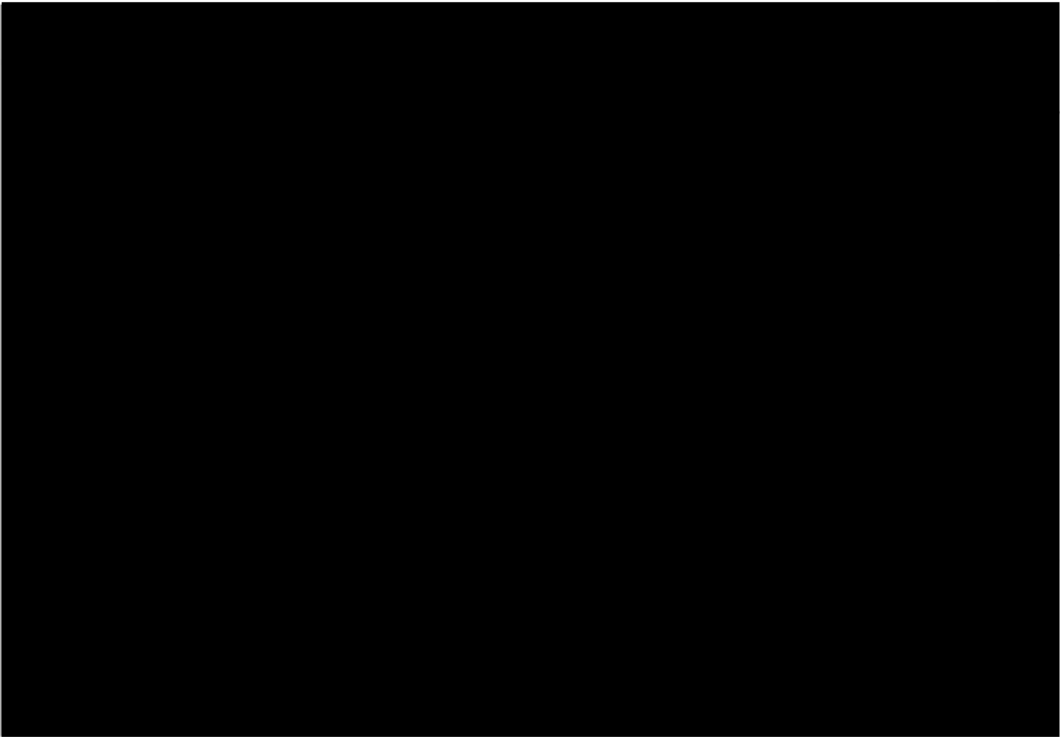
Bijlage(n)
0

Aan
Staatssecretaris Wiersma

Van
Directie PDV

³ [Aanhangsel Handelingen/2020-2021/3423](#)

⁴ [Aanhangsel Handelingen/2020-2021/2081](#)

Datum
16 augustus 2021

Uiterlijk bij
23 augustus 2021

Bijlage(n)
0

Aan
Staatssecretaris Wiersma

Van
Directie PDV

TER BESLISSING**Opgesteld door**Uiterlijk bij
21 september 2021**Bijlage(n)**

1

Aan De Staatssecretaris
Van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

nota

Kamerbrief leenbijstand Bbz

Aanleiding

- Op 23 februari heeft de staatssecretaris van Financiën aan de Eerste Kamer toegezegd in overleg te treden met de minister van SZW om te zoeken naar een oplossing voor de mensen, die vóór het jaar 2014 zijn geconfronteerd met terugvordering van toeslagen door de omzetting achteraf van de leenbijstand in een gift.
- Inmiddels heeft onderzoek plaatsgevonden samen met de betrokken ministeries. Daarbij is door de staatssecretaris van Financiën en onze minister eerder besloten beide Kamers een dilemmabrief te sturen.
- Met deze nota leggen we u de dilemmabrief voor ter bespreking in de CWIZO. Deze brief is afgestemd met Financiën, BZK, VWS en J&V. De brief is geagendeerd voor de CWIZO van 27 september aanstaande.

Geadviseerd besluit

Gaat u akkoord met deze Kamerbrief met als insteek: geen compensatie voor oudere gevallen, want alles overziend is dit niet proportioneel en ook niet goed uitvoerbaar? Zo ja, dan vragen wij uw akkoord voor agendering in de CWIZO van 27 september. De deadline voor het aanleveren van de stukken is woensdag 22 september.

Kernpunten

- De brief informeert de beide Kamers over het resultaat van het onderzoek met de onderzochte scenario's en de dilemma's daarbij. De brief schetst dat aan compensatie veel bezwaren kleven, van zowel beleidsmatige, juridische als uitvoeringstechnische aard. Deze worden in de toelichting kort uiteengezet. De bezwaren zijn van dusdanige aard dat de betrokken ministeries ambtelijk alle onderzochte scenario's voor compensatie als onwenselijk beoordelen.
- Advies is om in de brief daarom, samen met de staatssecretaris van Financiën- Toeslagen en Douane, als Kabinetslijn te hanteren geen nieuwe compensatieregeling open te stellen.
- Middels de brief geeft u, samen met uw collega staatssecretaris, aan graag met de Kamer het gesprek over de dilemma's bij een oplossing aan te gaan. U schetst een terugvaloptie, mochten de Kamerleden –ondanks de zwaarwegende bezwaren vanuit het kabinet– toch tot compensatie willen overgaan. De terugvaloptie kent substantiële bezwaren en wordt niet proportioneel geacht.

Toelichting

De voorkeursoptie in de brief is om geen nieuwe compensatieregeling over berekeningsjaren vóór 2014 open te stellen. Daarbij is overwogen dat compensatie politiek zou kunnen worden gezien als genoegdoening voor betrokkenen, die onbedoeld nadeel hebben ondervonden van een samenloop van regelgeving. Alles overziend, achten wij het niet proportioneel om voor de periode 2006 - 2014 alsnog over te gaan tot compensatie.

Indien de Kamer toch een compensatieregeling wenst, is onderzocht hoe die eruit zou kunnen komen te zien (terugvalvariant). Zo'n regeling lijkt dan op de vorige compensatieregeling (berekeningsjaren 2014-2016). Dit brengt de onderstaande overwegingen met zich mee.

Beleidsmatig

- Bij deze problematiek gaat het niet om onbehoorlijk bestuur, onrechtmatig overheidshandelen of falen van het overheidssysteem.
- De onderhavige problematiek is het gevolg van een onbedoelde samenloop van wet- en regelgeving op verschillende beleidsterreinen.
- Er is een structurele oplossing voor de onderhavige problematiek gevonden. Eerder is in samenspraak met de Kamer ervoor gekozen om compensatie voor bestaande gevallen te beperken tot de periode 2014 -2016. Vanaf 1-1-2017 is er een structurele oplossing.
- De redenen om terug te komen op eerdere besluitvorming en alsnog een nieuwe compensatieregeling open te stellen zijn daarmee niet zwaarwegend genoeg, mede met het oog op de overige bezwaren van juridische en uitvoeringstechnische aard.

Juridisch

- Gezien de inmiddels weer verstreken tijd, betreft het openstellen van compensatie reeds afgesloten besluiten van meer dan vijf jaar geleden.
- Vanuit het oogpunt van rechtszekerheid kunnen reeds definitief geworden besluiten van meer dan vijf jaar geleden niet worden herzien, ook niet ten gunste van de burger. Burger en overheid hebben een gerechtvaardigd belang dat financiële aanspraken na deze periode vastliggen.
- De terugvalvariant gaat niet over tot herziening, maar tot compensatie (wat materieel op hetzelfde neerkomt). Dit voorkomt bovenstaand bezwaar echter slechts ten dele. De overheid heeft immers ook in dit geval een gerechtvaardigd belang slechts in zeer uitzonderlijke situaties tot dergelijke compensatie over te gaan. Gelet op de beleidsmatige aspecten, is hiervan in deze casus geen sprake.
- In deze casus overgaan tot compensatie leidt dan ook tot uitstralingseffecten vanwege rechtsongelijkheid met andere situaties, waarin beleid naar de toekomst toe wordt aangepast.

Uitvoering

- De terugvalvariant sluit qua bewijslast aan bij de eerder voor de jaren 2014-2016 opengestelde compensatieregeling. Dit is gerechtvaardigd voor een doelmatige besteding van overheidsmiddelen en ter voorkoming van rechtsongelijkheid en onterechte bevoordeling.
- Zowel voor de burger als voor de betrokken uitvoeringsinstanties zou een nieuwe compensatieregeling die ver teruggaat in de tijd (vanaf 2006) ingewikkeld zijn.

Uiterlijk bij

21 september 2021

Bijlage(n)

1

Aan

De Staatssecretaris

Van

Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

- De BD/Toeslagen zou voor vaststelling van recht en hoogte van compensatie afhankelijk zijn van bewijsstukken over de omzetting van leenbijstand in een gift. Gemeenten beschikken, gezien de verstreken tijd (langer terug dan 10 jaar), in veel gevallen vanwege de AVG en Archiefwet (op grond waarvan afgesloten dossiers verwijderd moeten worden) niet meer over deze stukken.
- In veel gevallen zullen mensen zelf moeten aantonen met bewijsstukken dat zij destijds nadeel hebben geleden. Dat zal zoals hierboven staat, lastig zijn vanwege het tijdsverloop.
- Een nieuwe regeling draagt naar verwachting dan ook niet bij aan herstel van het vertrouwen in de overheid, in verband met de verwachtingen die worden gewekt en in praktijk deels niet zullen kunnen worden waargemaakt.
- Voor BD/Toeslagen zal de uitvoering complex zijn; het uitvoeren vereist een handmatig, foutgevoelig proces. Daarnaast zal een nieuwe regeling qua capaciteit concurreren met andere activiteiten in de uitvoering.

Uiterlijk bij
21 september 2021

Bijlage(n)
1

Aan
De Staatssecretaris

Van
Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Financiële gevolgen terugvalvariant

- De brief geeft bij de terugvaloptie aan welke kosten ermee zouden zijn gemoeid. Een dergelijke compensatieregeling over de berekeningsjaren 2006 tot en met 2013 zou leiden tot in totaal naar inschatting € 4 miljoen aan compensatie en € 1 miljoen aan uitvoeringskosten. Dekking hiervoor ontbreekt.

Algemene politieke context

- Vanwege de Toeslagenaffaire ligt deze problematiek zeer gevoelig. Zoals in de brief wordt aangegeven gaat een vergelijking van het overheidshandelen met de toeslagenaffaire niet op. Anderzijds zijn er mensen die onbedoeld nadeel hebben ondervonden dat rechtgezet zou moeten worden.
- In de Volkskrant van 20 februari heeft over deze problematiek een artikel gestaan: "Nog een toeslagenaffaire: duizenden zzp-ers in problemen door fout Belastingdienst".
- Verschillende leden van de Tweede Kamer hebben er in het voorjaar van 2021 schriftelijke vragen over gesteld: het lid Van Beukering-Huijbregts (D66) over de Bbz-compensatieregeling, het lid Snels (GroenLinks) over het onterecht terugvorderen van toeslagen van zelfstandigen, het lid Omtzigt (toen nog CDA) over de leenbijstand. M.n. de vragen van Omtzigt waren zeer kritisch en hij heeft aangedrongen op compensatie voor de groep van vóór 2014.
- Op 23 februari jl. heeft de staatssecretaris van Financiën aan de Eerste Kamer toegezegd in overleg te treden met de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) om te zoeken naar een oplossing voor voormalig Bbz-gerechtigden, die vóór het jaar 2014 zijn geconfronteerd met een verminderd recht op toeslagen als gevolg van het omzetten van de Bbz-leenbijstand in een bedrag om niet.
- De brief is in lijn met eerder bewindspersonenoverleg van staatssecretaris van Uffelen en minister Koolmees.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Kamerbrief leenbijstand Bbz	

8843cb

graag aangepaste versie eerst

TER BESLISSING

Aan De Staatssecretaris
Van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Ongesteld door

Uiterlijk bij
21 september 2021

Bijlage(n)
1

nota

Kamerbrief leenbijstand Bbz

Aanleiding

- Op 23 februari heeft de staatssecretaris van Financiën aan de Eerste Kamer toegezegd in overleg te treden met de minister van SZW om te zoeken naar een oplossing voor de mensen, die vóór het jaar 2014 zijn geconfronteerd met terugvordering van toeslagen door de omzetting achteraf van de leenbijstand in een gift.
- Inmiddels heeft onderzoek plaatsgevonden samen met de betrokken ministeries. Daarbij is door de staatssecretaris van Financiën en onze minister eerder besloten beide Kamers een dilemmabrief te sturen.
- Met deze nota leggen we u de dilemmabrief voor ter bespreking in de CWIZO. Deze brief is afgestemd met Financiën, BZK, VWS en J&V. De brief is geagendeerd voor de CWIZO van 27 september aanstaande.

Geadviseerd besluit

Gaat u akkoord met deze Kamerbrief met als insteek: geen compensatie voor oudere gevallen, want alles overziend is dit niet proportioneel en ook niet goed uitvoerbaar? Zo ja, dan vragen wij uw akkoord voor agendering in de CWIZO van 27 september. De deadline voor het aanleveren van de stukken is woensdag 22 september.

Kernpunten

- De brief informeert de beide Kamers over het resultaat van het onderzoek met de onderzochte scenario's en de dilemma's daarbij. De brief schetst dat aan compensatie veel bezwaren kleven, van zowel beleidsmatige, juridische als uitvoeringstechnische aard. Deze worden in de toelichting kort uiteengezet. De bezwaren zijn van dusdanige aard dat de betrokken ministeries ambtelijk alle onderzochte scenario's voor compensatie als onwenselijk beoordelen.
- Advies is om in de brief daarom, samen met de staatssecretaris van Financiën- Toeslagen en Douane, als Kabinetslijn te hanteren geen nieuwe compensatieregeling open te stellen.
- Middels de brief geeft u, samen met uw collega staatssecretaris, aan graag met de Kamer het gesprek over de dilemma's bij een oplossing aan te gaan. U schetst een terugvaloptie, mochten de Kamerleden –ondanks de zwaarwegende bezwaren vanuit het kabinet– toch tot compensatie willen overgaan. De terugvaloptie kent substantiële bezwaren en wordt niet proportioneel geacht.

graag herformuleren:
- Voorkeur kabinet is ok
- Maar ook openen.
We gaan graag met de Kamer in gesprek over een vorm van een hardheidsclausule voor schijnbare gevallen < 2014. Dit zal nodige uitwerking vragen en kan voor handen verhandelen!
- De huidige terugvaloptie en dan uit de brief komen

g542 cb.

Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

TER BESLISSING

Datum
4 oktober 2021

Opgesteld door
PDV

Uiterlijk bij
7 oktober 2021

Bijlage(n)
0

Aan De Staatssecretaris
Van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

nota

Akkoord lijn Kamerbrief leenbijstand Bbz

= hardheidsregeling

Aanleiding

- Eerder ontving u een met MinFin opgestelde concept-Kamerbrief over Bbz leenbijstand en toeslagen.
- In die brief is conform de afspraak in het BWO van 31 mei jl. tussen minister SZW en staatssecretaris Van Huffelen aangegeven dat het voorkeur heeft om niet te compenseren, maar met als terugvaloptie een compensatieregeling voor alle gevallen vóór 2014.
- Financiën heeft aangegeven dat staatssecretaris Van Huffelen akkoord is met de brief zoals voorgelegd.
- U heeft aangegeven dat u akkoord bent met de voorkeur van het kabinet, maar graag de brief aangepast/geherformuleerd zou zien:
- U vraagt of in de brief kan worden opgenomen dat de staatssecretaris van Financiën en u graag met de Kamer in gesprek gaan over een vorm van een hardheidsclausule voor schrijnende gevallen van voor 2014 en dat dit nadere uitwerking vraagt en nader wordt verkend. De huidige terugvaloptie zou dan uit de brief kunnen.
- U heeft in het overleg dat wij met u hadden op 30 september jongstleden ook gevraagd of de brief vóór het herfstreces naar de Kamer kan. Dat is niet haalbaar. Een aanpassing van de brief dient eerst met Financiën te worden afgestemd. Mogelijk is een BWO nodig. Daarnaast zijn de andere toeslagdepartementen betrokken en moet de brief in de CWIZO en MR worden besproken.
- De richting van een hardheidsregeling schrijnende gevallen is verkend. Zo'n regeling vraagt om een wettelijke basis. Ook is het de vraag wie de regeling dient uit te voeren en kent een dergelijke oplossing nog grotere uitdagingen dan de huidige terugvaloptie. De nota en bijlage licht één en ander toe.

Geadviseerd besluit

- Wij adviseren u vast te houden aan de lijn in de brief. Dit heeft beleidsmatig en juridisch de voorkeur (zie toelichting en bijlage).
- Gezien de bedenkingen bij een hardheidsregeling adviseren wij u om één en ander heroverwegend toch akkoord te gaan met:
 - de huidige lijn van de brief zoals afgestemd met Financiën; daarbij wel met meer neutrale/empathische bewoordingen rond overheidsfalen, sterkere beargumentering voor het afvallen van andere opties en vermelding dat het Kabinet demissionair is;
 - met als terugvaloptie een compensatieregeling voor alle gevallen.

Even besproken met

alternatief is wvng Kamer, bevestig ik, waarom niet zo overleggen? afstemming BZV?

- Als u niet akkoord bent, bent u dan akkoord om in een BWO met de staatssecretaris Van Huffelen de door u aangegeven nieuwe lijn en de benodigde aanpassingen in de brief te bespreken?

Datum
4 oktober 2021

Uiterlijk bij
7 oktober 2021

Bijlage(n)
0

Aan
Staatssecretaris

Van
Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Kernpunten

We onderscheiden twee mogelijke lijnen voor de Kamerbrief:

1. Nieuwe lijn: schets oplossingen, dilemma's, advies kabinet om niets te doen, met de Kamer in gesprek over vorm van hardheidsclausule voor schrijnende gevallen, geen terugvaloptie;
2. Huidige lijn (zoals afgestemd met Financiën): schets oplossingen, dilemma's, advies kabinet om niets te doen, als dat voor de Kamer geen optie is, een terugvaloptie met generieke compensatie voor alle gevallen.

We onderscheiden twee compensatievarianten (zie ook bijgevoegde tabel):

1. Een compensatieregeling voor álle gevallen; de huidige terugvalvariant die wordt uitgevoerd door de Belastingdienst/Toeslagen (BD). Daar is overeenstemming over met Financiën (en de BD heeft aangegeven dat van belang is dat zij daar snel duidelijkheid over krijgen).
 2. Een hardheidsregeling voor schrijnende gevallen; het meest voor de hand zou zijn dit te regelen in de Awir. Financiën is daarop tegen. De BD kan/wil daarbij zo'n regeling niet uitvoeren. Daarvoor zou dan naar een andere uitvoerder dienen te worden gekeken zoals gemeenten of Uitvoering van Beleid (UvB/SVB) die dan in mandaat Awir-besluiten nemen. Dat kan alleen als Financiën/BD daarmee akkoord gaat (quod non). En anders moet gezocht worden naar een haakje buiten de Awir om. Of dat kan, is zeer onzeker.
- Beide varianten brengen problemen met zich mee rond de vijfjaarstermijn (rechtszekerheid rond onherroepelijke besluiten, uitstralingseffect op andere regelgeving) en bewijsproblemen voor burgers vanwege het moeten aantonen of en in welke mate nadeel is ondervonden, en zijn lastig uitvoerbaar. Het tijdsverloop speelt daarbij ook nog een rol.
 - Toezegging van een regeling die qua bewijs en uitvoering niet goed mogelijk is om aan de gewekte verwachtingen te voldoen, is schadelijk voor het (herstel van) vertrouwen in het handelen van de overheid.
 - Dat geldt bij een compensatieregeling voor álle oude gevallen van 2006 tot en met 2013, die zou worden uitgevoerd door de BD, maar geldt nog méér bij een regeling voor schrijnende gevallen.
 - Anders dan bij een generieke regeling, zoals beschreven in de brief, dient bij een hardheidsclausule gedefinieerd te worden wat een schrijnend geval is. Dat zal lastig zijn.
 - Een hardheidsregeling brengt nog grotere uitdagingen mee als het gaat om de bewijslast, waaronder de causaliteit om niet alleen het harde nadeel (van de misgelopen toeslag) maar ook de eventuele vervolgschade aan te tonen, waardoor ook niet goed mogelijk is om aan de (wellicht nog hogere) verwachtingen hierbij te kunnen voldoen.
 - Een hardheidsregeling voor schrijnende gevallen beperkt naar verwachting de instroom, maar zo'n regeling brengt waarschijnlijk grote nadelen met zich mee voor de uitvoering. Naast bewijsproblematiek voor de burger, spelen er voor de uitvoering afbakeningsvraagstukken over wat een schrijnend geval is. Uit de KOT-problematiek is bekend dat dit ingewikkeld is en leidt tot een trage afhandeling. Ook kan dit ertoe leiden dat bijvoorbeeld de (ex-)ZZP'ers in de VK-artikelen dd februari jl. (zie bijgevoegd) niet worden aangemerkt als

schrijnende gevallen, waardoor zij niet in aanmerking komen voor compensatie.

- Als er zou worden gekozen voor een hardheidsregeling voor schrijnende gevallen, dan ligt het voor de hand dit te regelen in de Awir, maar Financiën is hier pertinent op tegen. Je zet een hardheidsregeling voor schrijnende gevallen meestal in voor onvoorziene gevallen in de toekomst en dus vindt Financiën zo'n oplossing niet voor de hand liggend bij deze casuïstiek waar het gaat om gevallen die al in het verleden nadeel hebben geleden. Een hardheidsregeling leidt niet alleen tot willekeur en gelijkheidsvraagstukken, maar heeft ook uitstralingseffect naar de toekomst toe en naar andere regelingen. Voor de terugvaloptie is om die reden gezocht naar een wijze om de eerdere wettelijke compensatieregeling 2014-2016 aan te passen en op een manier dat onherroepelijke besluiten niet worden opengebroken.
- Bij de compensatieregeling, zoals beschreven in de brief, beperkt de compensatie zich tot het 'harde nadeel' van de misgelopen toeslagen. Dit was ook het geval bij de compensatieregeling 2014 - 2016.
- Bij een hardheidsregeling voor schrijnende gevallen zal er roep zijn om meer te compenseren dan alleen de misgelopen toeslag. Als dit ertoe leidt dat ook eventuele gehele of gedeeltelijke vervolgschade wordt vergoed, kan dit leiden tot ongelijke behandeling van de reeds gecompenseerden in de vorige compensatieregeling 2014-2016 en tot onvrede. Dat kan dan ook weer leiden tot rechtszaken of juist tot veel meer aanvragen als deze mensen ook weer gaan aanvragen.
- De twee varianten tegen elkaar afgezet en vergeleken, resteert onzes inziens als meest verkieslijke variant voor als de Kamer toch compensatie wil, een compensatieregeling van teruggevorderde toeslag voor alle gevallen.

Datum

4 oktober 2021

Uiterlijk bij

7 oktober 2021

Bijlage(n)

0

Aan

Staatssecretaris

Van

Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

Financiële overwegingen:

- De brief geeft bij de terugvaloptie aan welke kosten ermee zouden zijn gemoeid. Een dergelijke compensatieregeling over de berekeningsjaren 2006 tot en met 2013 zou leiden tot in totaal naar inschatting € 4 miljoen aan compensatie en € 1 miljoen aan uitvoeringskosten. Circa € 0,9 miljoen hiervan raakt de SZW-begroting. Dekking voor de totale kosten van compensatie ontbreekt.
- Indien wordt gekozen om een hardheidsregeling voor schrijnende gevallen in de brief op te nemen, zullen de uitgaven aan compensatie mogelijk in totaal lager uitvallen. Het aantal schrijnende gevallen zal nog veel lager liggen. Daar staat tegenover dat het individueel uit te keren bedrag gemiddeld hoger uit kan vallen. De uitvoeringskosten kunnen hoger liggen. De totale kosten hangen af van nadere uitwerking en zijn nu nog niet aan te geven, dit hangt bijvoorbeeld af van hoeveel personen als schrijnend geval worden aangemerkt en welk nadeel/schade wordt vergoed (een eerste zeer globale inschatting komt uit op maximaal circa € 5 -10 miljoen, merendeels uitvoeringskosten). Dit zou dus erg ondoelmatig zijn.
- Indien een hardheidsregeling in uitvoering en verantwoording op de begroting van SZW belandt, zal SZW waarschijnlijk aan de lat staan voor dekking van de volledige kosten. In dat geval zal het dekkingsvraagstuk bij een hardheidsregeling voor SZW naar verwachting van grotere omvang worden.

Proces

- U heeft gevraagd om de brief voor het herfstreces naar de Kamer te sturen.

- Dit wordt niet haalbaar geacht aangezien de brief ook nog in de CWIZO en MR moet worden geagendeerd. Daarbij is het op dit moment ongewis of er een gedeeld standpunt is tussen U en de staatssecretaris van Financiën over de lijn van de brief en de eventuele compensatieregeling die het minst onwenselijk wordt geacht. Daarvoor is er mogelijk ook –voorafgaand aan CWIZO en MR- nog een BWO nodig.
- Om de CWIZO van 25 oktober (en MR van 5 november) te halen, moeten de stukken 15 oktober worden aangeleverd. Om de CWIZO van 8 november (en MR van 19 november) te halen, moeten de stukken 29 oktober worden aangeleverd.

Datum
4 oktober 2021

Uiterlijk bij
7 oktober 2021

Bijlage(n)
0

Aan
Staatssecretaris

Van
Sociale Zaken en
Werkgelegenheid

De minister van SZW en stas van Financiën hebben tijdens BWO dd 31 mei jl samen besloten om een Kamerbrief te sturen over de leenbijstand met suggestie/advies van het Kabinet om –gezien de dilemma’s- niets te doen, maar wel een alternatief (terugvaloptie) te bieden indien de Kamer wél iets wil doen. De terugvaloptie is een zelfstandige compensatieregeling voor alle gevallen vóór 2014 (variant 1). Voorafgaand aan de CWIZO van 27 september is de Kamerbrief parallel aan de staatssecretarissen van SZW en Financiën voorgelegd. Bij de staatssecretaris van SZW heeft de voorgelegde brief geleid tot heroverweging van de eerdere in het BWO besproken lijn en het voorstel om voor schrijnende gevallen een hardheidsregeling in te voeren (variant 2). De staatssecretaris van Financiën is daarentegen akkoord met de voorgelegde brief.

Aard plussen/minnen	Compensatieregeling allen met nadeel (variant 1)	Hardheidsregeling schrijnende gevallen (uitv. door BD/Toeslagen of gemeente(n) of UVB) (variant 2)
Politiek	+Vergl. KOT; kan weleens op breed draagvlak van de TK rekenen	+/- kan politiek beter vallen
Optiek burger	<ul style="list-style-type: none"> + Mensen met nadeel krijgen alsnog mogelijkheid compensatie aan te vragen - Burger moet zich zelf melden en nadeel aantonen, kan leiden tot bewijsproblemen; Belastingdienst beschikt niet over benodigde gegevens (geen inzicht sprake van 'papieren inkomen'.) Geen bewijsondersteuning te verwachten van gemeenten, bij afgesloten dossiers langer dan 10 jaar terug. - De regelingen scheppen verwachtingen bij burger, bewijsprobleem kan leiden tot teleurstelling en vertrouwen in overheid schaden 	
Aanvraagloket	<ul style="list-style-type: none"> Belastingdienst/Toeslagen 	<ul style="list-style-type: none"> Belastingdienst/Toeslagen of Gemeente of UVB(?) ondersteuning (binnen redelijke kaders en lokale context).
Uitvoering	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoerder Belastingdienst/Toeslagen 	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoerder? -Vereist definitie schrijnend geval (inkadering regeling) -Beoordeling lastig voor uitvoering, arbeidsintensief -Leidt tot afbakingsproblemen -Leidt tot onvrede bij gevallen die wel nadeel hadden, maar niet als schrijnend worden aangemerkt -Veel gemeenten hebben de echt schrijnende gevallen destijds via de bijzondere bijstand gecompenseerd. -(risico overcompensatie) -Mate belastbaarheid uitvoerende partij is afhankelijk van hoeveel je gaat vergoeden en het bewijs daarover Verwachtingen goed managen
Geschilpunt SZW-FIN		<ul style="list-style-type: none"> -Meest voor de handliggend regelen in Awir, maar Fin gaat daarmee niet akkoord/tegen
Juridisch	<ul style="list-style-type: none"> -Onwenselijke wijziging 5-jaars termijn (herziening niet mogelijk, besluit onherroepelijk) -Aantasting rechtszekerheid en vertrouwensbeginsel -Uitstraling doorbreken 5-jaarstermijn op andere besluitvorming -Kan leiden tot rechtsongelijkheid tov eerder gecompenseerden (regeling 2014-2016) -Uitstralingseffect op andere regelingen en gelijksoortige situaties 	
Juridisch	Vereist aanpassing wet in formele zin voor een naar verwachting geringe groep	
Compensatie	<ul style="list-style-type: none"> Teruggeworderde toeslag 	<ul style="list-style-type: none"> Compensatie voor geleden schade die of alleen teruggeworderde toeslag betreft of de geheel of gedeeltelijke vervolgschade al dan niet beperkt tot bepaalde onderdelen of een forfait. -Wijkt af van vorige compensatieregeling 2014-2016 -Er zal bij schrijnendheid neiging zijn (roep) meer dan alleen de misgelopen toeslag te vergoeden. -Leidt tot ongelijkheid en ontevredenheid bij de eerder ca. 1.100 gecompenseerden en bij mensen met nadeel vóór 2014 die niet als schrijnende worden aangemerkt (en wellicht tot rechtszaken)

10247^{cb}stas is akkoord ([redacted])²⁽¹¹⁾**VERTROUWELIJK**

Nota bevat informatie die niet openbaar gemaakt kan worden:

 NEE JA, ONDER BETREFFEND KOPJE JA, VERSPREID OVER NOTA (MARKEER) JA, GEHEELAan
VanStaatsecretaris SZW
[redacted]

nota

Brief aan parlement over Leenbijstand Bbz ter aanbieding
aan CWIZO van 8 november a.s.**TER BESLISSING****Datum**

27 oktober 2021

Opgesteld door[redacted] Directie
Participatie & Decentrale
Voorzieningen
T [redacted]**Uiterlijk bij**

29 oktober 2021

Bijlage(n)

1

Aanleiding

Ter aanbieding aan de CWIZO van 8 november aanstaande gaat bijgaand een conceptbrief aan het parlement over "Leenbijstand Bbz", waarop uw akkoord wordt gevraagd. Parallel wordt op dezelfde conceptbrief ook akkoord gevraagd van de medeondertekenaar, de staatssecretaris van Financiën - Toeslagen en Douane.

De conceptbrief is u eerder aangeboden bij nota van 21 september jl. en vervolgens aangepast naar aanleiding van de diverse overleggen die u over de conceptbrief heeft gevoerd.

Geadviseerd besluit

- Gaat u akkoord met aanbieding van bijgaande conceptbrief aan de CWIZO van 8 november aanstaande (onder voorwaarde dat ook de staatssecretaris van FIN akkoord is)?

Kernpunten*Ongewijzigde hoofdlijn van de brief*

- Per brief informeren de staatssecretaris van FIN en u het parlement over de dilemma's bij het vinden van een oplossing voor de mensen die vóór het jaar 2014 zijn geconfronteerd met een verminderd recht op toeslagen door de omzetting van een Bbz-lening in een gift. De conclusie van de brief, zoals eerder ook geaccordeerd door de staatssecretaris van FIN, is ongewijzigd: "Het kabinet acht het anno 2021 alsnog openstellen van een compensatieregeling voor deze mensen wegens grote juridische bezwaren onwenselijk. Voorts zou het in de uitvoering leiden tot een complex en arbeidsintensief proces, wat uitgevoerd moet worden naast de reguliere processen."

Wijzigingen in de brief

- De conceptbrief is aangepast naar aanleiding van de diverse overleggen die u over de conceptbrief heeft gevoerd. De belangrijkste wijzigingen zijn als volgt.
 - Eerder werd in de brief gesteld dat de problematiek *niet* het gevolg is van "falen van het overheidssysteem". Nu wordt in de brief (paragraaf 4.1) de verantwoordelijkheid van de overheid voor de problematiek erkend: "De oorzaak van de problematiek van het papieren inkomen is gelegen in een ongelukkige samenloop van wet- en regelgeving op verschillende terreinen. Ook al gaat het hier om een rechtmatige uitvoering van de

- wet, dat neemt niet weg dat er sprake is geweest van overheidshandelen waarvan burgers negatieve effecten hebben ondervonden.”
- In paragraaf 4.2 wordt nu duidelijker beargumenteerd waarom een hardheidsregeling als oplossingsvariant is afgefallen: “Het instellen van een hardheidsregeling voor schrijnende gevallen brengt een grote uitdaging met zich mee om heldere, algemene criteria te formuleren voor wat onder het subjectieve begrip “schrijnende gevallen” moet worden verstaan, waarbij die criteria bovendien in de uitvoering eenduidig moeten kunnen worden toegepast. Het instellen van een dergelijke nieuwe hardheidsregeling kan bovendien leiden tot ongelijke behandeling ten opzichte van de reeds eerder gecompenseerden in de vorige Compensatieregeling 2014-2016.”
 - De uitvoeringscomplexiteit wordt sterker benadrukt: “Het kabinet waarschuwt uitdrukkelijk voor al te optimistische verwachtingen ten aanzien van de uitvoerbaarheid en invoeringstijd van een nieuwe compensatieregeling. Het uitvoeren van een nieuwe compensatieregeling is hoe dan ook een extra last voor Toeslagen en alleen mogelijk indien hierbij geen complicerende factoren optreden. Het is een arbeidsintensief proces, wat bovendien door de handmatige uitvoering foutgevoeliger is.”
 - Daar waar eerder een nieuwe compensatieregeling werd aangeduid als “terugvaloptie”, wordt nu gesproken over de “overgebleven variant” (naast de “afgefallen varianten”), waarbij het kabinet ook deze “overgebleven variant” onwenselijk acht.
 - De uitdrukkelijke uitnodiging aan de Kamer om over de geschetste dilemma’s van gedachten te wisselen, is komen te vervallen. Immers, indien de Kamer hierover van gedachten wil wisselen, kan dit altijd. Een uitdrukkelijke uitnodiging daartoe is overbodig.
 - Er wordt neutraal opgemerkt dat het kabinet demissionair is.
 - Op 3 maart 2021 heeft het lid Omtzigt als onderdeel van zijn schriftelijke vragen over de leenbijstand verzocht om alle memo’s en andere schriftelijke documenten, die bewindslieden (...) en topambtenaren (...) over de leenbijstand en de gevolgen daarvan op toeslagen, sinds 2006 hebben ontvangen, te doen toekomen aan de Tweede Kamer. De zoekoperatie is afgerond. U ontvangt separaat nog een nota om u te informeren over het doorlopen proces, de risico’s en het resultaat van de zoekoperatie. Het voornemen is de gevraagde stukken mee te sturen als bijlage bij onderhavige brief.

Datum

27 oktober 2021

Uiterlijk bij

29 oktober 2021

Bijlage(n)

1

Aan

Staatsecretaris SZW

Van

[REDACTED]

Actieve openbaarmaking van onderliggende stukken?

- Er bestaat juridisch nog geen helderheid over of onderliggende nota’s bij de voorbereiding van de brief moeten worden meegestuurd. Onze directie WBJA en de juristen van FIN verschillen hierover van mening. U ontvangt hierover separaat nog een voorstel.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Conceptbrief aan parlement over Leenbijstand Bbz	Ter aanbidding aan CWIZO van 8 november a.s.

10783cb

stas heeft getekend ([redacted] 11/11)

TER BESLISSING

Aan Staatsecretaris SZW
Van Sociale Zaken en Werkgelegenheid

Datum
9 november 2021

Onze referentie
2021-0000180041

Opgesteld door
[redacted] PDV

nota

Aanbieding Kamerbrief leenbijstand Bbz aan MR

Uiterlijk bij
10 november 2021

Bijlage(n)
1. Conceptbrief
2. Aanbiedingsformulier MR

Aanleiding

De CWIZO van 8 november jl. is akkoord gegaan met doorgeleiding van bijgaande conceptbrief over "Leenbijstand Bbz" naar de MR van 19 november a.s.

Geadviseerd besluit

- Gaat u akkoord met aanbieding van bijgaande conceptbrief aan de MR van 19 november a.s.? Indien akkoord, verzoek ik u het bijgaande aanbiedingsformulier voor de MR te ondertekenen.
- In verband met tijdige aanbieding van de MR-stukken aan AZ verzoek ik uiterlijk donderdag 11 november a.s. te ondertekenen.

Kernpunten*Wijzigingen in de conceptbrief ná de CWIZO:*

- Enkele tekstuele suggesties van AZ zijn verwerkt. Voor het overige is de conceptbrief ongewijzigd.

Aankomende nota's

1. Onze directie WBJA en de juristen van FIN verschillen van mening of de onderliggende, voorbereidende nota's bij de verzending van de brief moeten worden meegestuurd. De staatssecretaris van FIN is inmiddels akkoord met openbaarmaking. U ontvangt hierover deze week nog een voorstel.
2. Op 3 maart 2021 heeft het lid Omtzigt als onderdeel van zijn schriftelijke vragen over de leenbijstand verzocht om alle memo's en andere schriftelijke documenten, die bewindslieden (...) en topambtenaren (...) over de leenbijstand en de gevolgen daarvan op toeslagen, sinds 2006 hebben ontvangen, te doen toekomen aan de Tweede Kamer. Het voornemen is de gevraagde stukken mee te sturen als bijlage bij onderhavige brief. U ontvangt deze week nog een nota om u te informeren over het doorlopen proces, de risico's en het resultaat van de zoekoperatie.

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
1	Conceptbrief aan parlement over Leenbijstand Bbz	Ter aanbieding aan MR van 19 november a.s.

2

Aanbiedingsformulier voor MR Ter ondertekening.
van 19 november a.s.

Datum

9 november 2021

Onze referentie

2021-0000180041

Uiterlijk bij

10 november 2021

Bijlage(n)

0

Aan

Staatsecretaris SZW

Van

Sociale Zaken en
Werkgelegenheid